

Q. N. 541, 43

X 1864153

GREGOR. HORSTI D.

Dissertatio

DE

NATURAE AMORIS,

IN ILLUSTRIS ACADEMIÆ GIES-
SENÆ PANEGYRICA FESTIVITATE PUBLICE
proposita, cum tres eruditione & virtute maecti viri juve-
nes Artis Medicæ Laureâ Doctorali solemniter IV.

Non. April. Anno MDCXI, ab eodem
coronarentur,

ADDITIS RESOLUTIONIBVS

*Questionum Dnn. Candidatorum, de cura
furoris amatorii, de philtris, atque de
pulsu amantium.*

GIESSE,

Excudebat CASPARUS CHEMLINUS,

ANNO MDCXI.

Georg. C. F. Meißner

1810

M A T H E M A T I C A

A M O R I S

THEORETICIS AC PRACTICIS

ARTIBUS

PER GEORG. C. F. MEISSNER

PROFESSORIS MATH. PUBL. IN UNIV. HALLENSI

HALLE

1810

IN VENTU

IN VENTU

IN VENTU

IN VENTU

IN VENTU

IN VENTU

IN VENTU

IN VENTU

IN VENTU

IN VENTU

IN VENTU

IN VENTU

IN VENTU

1810

D

D

D

D

NOBILIBUS

CONSULTISSIMIS ET AMPLISSIMIS
VIRIS,

Dn. MATTHIÆ BILITZERO
*à Bilitz, Reipubl. Neapolitanæ in Silesia
Consuli spectatiss. meritiss.*

Ejusdemque filiis

Dn. MATTHIÆ, J. U. D. EXIMIO, ET
Illustriss. Aulæ Carnoviensis Consiliario
Brandenburgico &c.

NEC NON

Dn. FRIDERICO, prædictæ Reipubl. patriæ
Syndico digniss.

DOMINIS FACTORIBVS ET AMICIS
suis honorandis.

A 2

INAV.

INAVGVRALEM HVNC ACTVM
Dn. CHRISTOPHORI BILITZERI
ejusdemque competitorum.

Observantia Symbolum

ET

*Amicitia non fucata
monimentum perpet.*

L. M. Q.

D. D. D.

PROMOTOR

GREGORIUS HORSTIUS D.
in Acad. Giessena Professor, & Illustris. Haf-
siae Principis LUDOVICI Ar-
chiater.

RECTOR

ERI

RECTOR

ACADEMIÆ GIESSENÆ,

PETRUS FRIDERUS

MINDANUS, J. U. D. ET PRO-
FESSOR, LECTURIS S.

ON ita pridem, post novi Collegii Aca-
demici consecrationem, in inclyta fa-
cultate Juridica Doctoralem trium præ-
stantissimorum virorum S. Themidos
sacerdotum promotionem habuimus: cui paucis
post diebus in celeberrima facultate Philosophica
publicus solennis actus successit: quo octodecim
ornatissimis juvenibus, & tredecim quidem priori-
bus Magisterii, reliquis verò quinque Baccalaura-
tus gradus & honores collati. Sed non sine singu-
lari clementissimaque æterni Numinis gratia (præ-
ter S S. Theologiæ, quos adventuros, & adesse in-
telligimus Candidatos) Gratiofissima, itidemq; Ce-
leberrima nunc jam facultas Medica, tres, genere &
virtute præstantissimos, Machaonicæ artis athletas,
*Dn. Ludovicum Iungermannum Lipsiensem, Dn. M. Melchiorem
Schonwelderum Aurimontanum P. L. & Dn. Christophorum Bi-
litzerum Neostadiensem Silesios,* producit: Quin & nos,

A 3

totius

OR

totius Academici Senatus unanimi approbatione
publicè eos designamus, nominamus, salutamusque
dignissimos, quibus (obreclusa maximisque & in-
defessis studiis, laboribus, & peregrinationibus, cum
Musarum, tum totius Philosophiæ, & ipsius natu-
ræ penetrata mysteria) summi, ab ipso etiam Apol-
line, tum Æsculapio, vel & Hippocrate, honores
& tituli decernantur, conferantur. Præsertim,
quod non in solo pulvere vel otio *αὐτοδιδασκτικῆς* cujus-
dam *ἰσως* delitescere voluerint, sed & in aere ver-
sari, ac in certaminibus Academicis, Olympicis il-
lis longè majoribus, hoc est, disputando, respon-
dendoque se ostendere, practicam manum adhibe-
re, & juxta Homerici istius Herois elogium excel-
lentes, in variis nationibus viros, pernoscere eo-
rumque mores, & scientias combibere allaborarint.
Quis enim ignorat *Dn. Ludovicum Jungermannum*, sin-
gularem rei Botanices indagatorem, sive, ut Plinius
ait, herbarium esse, & quidem compluribus jam
annis? adeò ut ei antehac, publico stipendio, cura
& cultura horti Academici, integro biennio com-
mendata fuerit: ejusque rei, ut & totius artis Me-
dicæ non in hac tantum, sed & aliis celebrioribus
Germaniæ Academiis magnam sibi laudem compa-
ravit. Quo modo & *Dn. M. Melchior Schonwelderus P. L.*
summam & summè quidem in omni re literaria
necessariam *φιλομάθειαν* in eo comprobavit, quod eum
præter

præter Germaniæ, in omnijugis artibus, virtutibus,
scientiis nulli gentium secundæ, etiam Galliæ, An-
gliæ, Poloniæ, tum facta ad Germanos populares
suos remeatione, etiam Belgiæ viros omnium facul-
tatum præclaros videre, salutare & cum iis, præser-
tim suæ professionis qui essent, conferre, & sic o-
mnem discēdiationem inire & profequi non tædu-
erit. Unde ei utriusque, tàm Chymicæ (ut nunc
vocatur, & maximum sæpè, quod expertus testor,
sui usum habet) quam Galenicæ Medicinæ scientia,
admodum præclara contigit. Cui cum aliis quo-
que ejus competitoribus Anatomicen singulari cu-
ra adjunxit. Neque enim minori studio & *Dn. Chri-
stophorum Bilitzerum*, (ordine quidem tertium, sed
Sorte omnibus, citra ullum eruditionis aut virtutis
cujusque præjudicium ita locatis) flagrasse, quâ
publicè, quâ privatim, & in secretioribus congressi-
bus comperti sumus. Tùm & illud, nos omnes,
cum primis verò huic Academiæ addictos, tanquam
præclarum grati animi symbolum collaudare de-
cet: Quod etsi post patrias scholas, Bohemiæ,
Poloniæ, & in Germania, Francofurtanam, Witte-
bergensem, nostram Giessenam, Marpurgensem,
Academias inviserit: ad hanc ipsam tamen (licet
omnibus ubiq; acceptissimus fuerit) reverti, & in ea,
veluti longè omnium sibi gratissimâ optimarum
artium,

artium, linguarum & disciplinarum officina summū
laboris meritiq̄ue *Βεγελέων* petere, auferre q̄ue voluerit.
At verò ne longius eamus, Academici hujus actus,
diem quartum Aprilis, D. Ambrosio sacrum, futu-
rum nempè diem Jovis, denunciamus: ubi auctori-
tate *Cæsarea & Principali*, ex Collegii Medici decreto,
in solenni Auditorio novo, Promotore ritè designa-
to, viro Clarissimo, *Dn. GREGORIO HORSTIO, Philo-
sophiæ & Medicinæ Doctore & Professore ordinario*, tres isti
Dnn. Candidati promeritis honoribus afficientur.
Ad actum ergò istum panægyricum omnes Proce-
res ac cives Academicos, tum omnes alios Acade-
miæ hujus nostræ fautores & amicos, non modo ad-
conspiciendum, sed etiam ad *JEHOVÆ* sacrum no-
men invocandum, invitamus: ut scilicet divinæ ejus
& omnipotenti clementiæ placeat, non solum hunc
actum, ad suam gloriam, Ecclesiæ & Reipublicæ in-
crementum, Dominorumq̄ue Candidatorum mul-
torumq̄ue aliorum salutem dirigere, sed & in poste-
rum Illustrissimum Principem & Dominum, *Dn.
LUDOVICUM, Hassorum Cattorumq̄, Ducem &c.* totamq̄;
Provinciam unà cum hac *ACADEMIA & Republi-
ca*, totoq̄ue adeo *Romano Imperio & Christiano orbe*, sibi
quam commendatissimum habere dignetur. P. P.
sub sigillo Academiae, xxxi. Martii M D C X I.

Gregorii

Gregorii Horstii D.

D I S S E R T A T I O

DE

NATURA AMORIS.

Nonsuetum penitus & admirandum esset toti huic auditorio, si quis vel ex hoc suggesto, vel alibi verba faciens, omnium odiis jam dudum expositus, adeoque cunctis invisus, auditores nihilominus haberet frequentes, eorumque benevolentiam & attentionem protinus & improvisò consequeretur: est enim, nescio quæ, nobis innata iudicii imbecillitas, quæ adversariorum opera, licet per se laudabilia, vituperamus, rejicimus, contemnimus. Verùm ab admiratione statim omnes quiescerent, simul ac intelligerent, Oratorem illum, paulò ante quam in concionem descenderet, cum omnibus rediisse in gratiam, eorumque mutuum amorem sibi præter multorum spem & opinionem conciliasse, ita ut omnia utrinque acta, transacta, sepulta. Tanta vis est, Auditores, omnium ordinum lectissimi, Amoris, qui domat affectus ferocissimos, copulat diversissimos, jungit inimicissimos, ita ut Leo Bizantius legatus, populo Atheniensi tumultuanti pacem suasurus, postquam obesa sua

Philostratus in sophistis.

B

consti

constitutione, & naturali quadam corporis mole insolitâ plebeis risum moveret, scitè doctèque responderet: ecquid ridetis, viri Athenienses? mihi quidem venter prægrandis est, at uxorem si conspiceretis meam, mulierem videretis longè pinguiissimâ: tales ac tantos, cum sumus concordēs, mutuoque amore fruimur, parvus admodum lætus capit, discordēs vero ne tota quidem civitas. Dicitum profectò egregium & loco & tempori mirum in modum accommodatum. Ut enim odium causa est dissolutionis, ita amor animos, cætusque hominum copulat, dissentientes conciliat, diversos conjungit & unit. Hinc rectè Poëta:

Horat.

*Felices ter & amplius
Quos irrupta tenet copula, nec malis
Divulsus querimoniis
Supremâ citius solvet amor die!*

Non autem amor uniusmodi est, quam ob causam lætissimus differendi campus sese offert, ubi in amænissima Musarum vireta divertimus, ut inenarrabili varietate ex floribus passim crescentibus coronas conficiamus, non solum ornatus gratia, sed ut fragrantia suâ nos reficiant & appetitum nostrum cognoscendi mirâ suavitate impleant. Quocircâ cum pro more Academico dicendi partes hoc tempore, atque hoc loco mihi commissæ sint, argumentum hoc minimè alienum, sed huic instituto accommodatissimum esse judico, cum quod à Medica Professione Amoris tractatio excludi nequeat, tum quod vix inveniantur materia, quæ tot præstantissimis ingeniis præsentibus, diversis tamen studiorum generibus dicatis una eademque ratione magis placere possit. Vos autem, Magnifice Dn. Rector, Viri Strenui, Reverendi, Consultissimi, Excellentissimi, Clarissimi, Prudentissimi, Juvenes Nobiliss. Doctissimique

miq̄ue perofficiosè & amanter peto, ut amabili favore vos
amantem de natura Amoris Philosophicè & Medicè disse-
rentem audiatis.

Nullus est appetitus, nullū est desiderium, in quo non
præstantissimi quiq; Scriptores vocabulo Amoris frequē-
tissimè utantur: imò tanta est vocis hujus dulcedo in au-
rib. hominū, ut sanctissimi Patres, summiq; Theologi res
sacras tractando ab eadē abstinere nequeant, unde *Ignatius*
Amorem suum crucifixum dicit. *D. Hieron. in Epist. ad De-*
metriadem illum prædicat felicem, cui nullus est alius, quā
soliis Christi amor: *D. Ambros. de fuga seculi*, adhortatur
Christianos, ut maximè eò respiciant, quò amor divinus
iisdem curæ sit: *D. Aug. sup. Psal. 64.* duas describit civitates,
Babylonem & Hierusalem, quarum illam amore præsen-
tis seculi, hanc v. amore Dei occupatam fuisse pronunciat:
D. Gregor. lib. 16. Moral. & sup. Ezech. etiam firmiter statuit,
nos eò propinquiores esse Deo, quò magis amorem exer-
cemus. O jugū sancti amoris, inquit *D. Bernhard. in tr. dilige*
Deum, quā dulciter capis, quā gloriosè laqueas, suaviter
premis, delectanter oneras, fortiter stringis, prudēter eru-
dis. Unguentum suave & optimum est amor summi boni,
quo pestes mentis sanantur & cordis oçuli illuminantur,
ait *Basil. in Hexameron.* Neq; hoc sufficit; ulterius n. proce-
dimus, à creaturis videlicet ad Creatorem, à finitis ad In-
finitum, Deum Ter Opt. Max. ens illud primum, inde-
pendens, simplicissimum, perfectissimum, in quo & per
quod omnia, cui gloriosum Amoris nomen, quamvis non
eo modo ut rebus creatis, tum à profanis, tum etiam à sa-
cris Scriptoribus rectissimè tribuitur, quam ob causam
Plato dicit, ex amore Deum totū hoc mundi systema cre-
asse & constituisse, in quod hominem ad sui imaginem
conditum, tanquam Dominum reliquarum creaturarum
posuit,

Amor
quid sit
genera-
tim.

Bonum
sub ratio-
ne pulchri
appetitur
in amore.

posuit, quod signum amoris ineffabilis erga genus huma-
nū nullus est qui non statuatur. Quid quæso divinā majestatem
cōmovit, ut sanctos angelos custodes nobis adderet, quā
ardētissimus amor erga nos homines? ô altissima charitas,
ô inexplicabilis amor, quo DEI filius ab æterno genitus in
tempore carnem humanam assumit, ut nos deperditos
proprio sanguine liberet, sibi que cohæredes faciat! Suffi-
ceret profectè sola generalis providentia totius universi,
quæ sanè non aliunde, quàm ex amore creatoris erga crea-
turam profluit. Manifestum est igitur, tam latè patere
vocabulum Amoris, quàm latè appetibile Bonum extendi
potest, unde secundum Platonem *in conviv.* amor defini-
tur, quod sit appetitio, quâ bonum sibi adesse semper ali-
quis desiderat, ita ut juxta Plotinum *En. 3. lib. 5. cap. 4.* sit a-
ctus animi bonum desiderantis, quo sensu desiderium
pulchritudinis Ficino dicitur: quæ descriptiones omnes
πρωτος & principaliter de Amore, quatenus homini natu-
raliter accidit intelliguntur. Quod enim amorem illum
immensum attinet, quo Deus Opt. Max. nos miseros, &
nostri causa res omnes prosequitur, quo item nos ipsi non
ex propriis viribus, sed ope Spiritus sancti in nobis ex gra-
tia operantis Deum toto pectore colimus ac veneramur,
illius tractationem ad forum Theologicum ablegamus:
nihil enim præterquã Philosophicam ac Medicam differ-
tationem promittimus. Amor autem qui homini acci-
dit, rectissimè *Valeriolæ lib. 2. obser. 7.* dicitur boni pulchri-
que desiderium, propterea quod Bonum ex Philosophi
sententia sit illud, quod omnia appetunt: ut enim im-
perfectū ad perfectum, potentia ad actum naturaliter in-
clinat, ita etiam appetitus ingeniã quadam facultate ad
bonum fertur: ad bonum videlicet non simpliciter tale,
sed quatenus pulchrum, nimirum per præcedentem co-
gnitio-

gnitionem tale dijudicatum, quia necessarium est, ut primum sub ratione pulchri cognoscamus bonum illud, quod amamus, cum ignoti nulla cupido. Hinc etiam quidam *ἔργω*, quæ vox amorem denotat, *ἀπὸ τῆς ὁρασιῶσ*, à visione deducunt, quia visus sensuum est præstantissimus, ad rerum cognitionem plurimum præ reliquis inserviens, unde amor per oculos influere dicitur, quatenus aspectus amatae rei ardorem in animo amantis generat. Revera enim *καλὸν* seu pulchrum dicitur vel *ἀγὸ τὸ καλεῖν*, quod provocet animas ad amandum, vel *ἀγὸ τὸ κηλεῖν*, quia permulcet intuentes. Hinc Medea repudiata ab Jasone conqueritur apud Poëtam:

*Tunc ego te vidi, tunc cæpi scire quis esses,
Illa fuit mentis prima ruina mea.
Et vidi & perii, &c.*

Imò sacrarum literarum monumenta innuunt idem, qua ratione Propheta *Ieremias cap. 9.* mortem (hoc est, causam mortis, peccata videlicet concupiscentiarum illegitimarum) ascendisse per fenestras, scilicet per fenestras corporis, nimirum aspectu & visione generatam fuisse satis perspicuè asserit. Hinc *Psal. 118. regius Propheta*: averte, Domine, oculus meos, ne videant vanitatem. Nec novum testamentum in eo dissentit à veteri, cum *Matth. 5. dicatur*: qui viderit mulierem ad concupiscendum eam, in corde suo mæchatus est. Proinde concludimus amorem in homine generaliter loquendo nihil aliud esse, quam boni pulchrique cogniti, adeoque jam quodammodo acquisiti, scilicet ratione intentionis & cognitionis, exoptationem, cujus fructus in ipsa consecutione merito collocatur, quod lepidâ fabellâ Plato innuit, quâ monstratur amantibus nil magis in votis esse, quam ut amoris finem, amabilis objecti scilicet possessionem consequantur,

Ratio sumitur à nominis derivatione.

Pulchrum unde dicitur Græcis.

Amoris plenior descriptio.

Fabula finem amoris innuens.

Diversitas
amoris ex
Platone,

Diversitas
appetitus
nostri
producit
diversita-
tem amo-
ris.

omnibus aliis posthabitis : cum enim Vulcanus duobus
amantibus occurrisset, mutuoque illorum amore delectatus
jussisset, ut donum aliquod Dei munificentia dignum pe-
terent, hoc responsum habuit : O Vulcane faber Deorum,
oramus te, ut tuis illis instrumentis & camino refingas
nos ambos & ex duobus unum facias. Ceterum positâ
παχυλῶς amoris descriptione, consequens est ut videamus
diversitatem ejus : hic audiamus eundem Platonem de
differentiis amoris differentem, cujus in Convivio, quod
de Amore inscribitur, hæc sunt verba : Neminem profe-
ctò latet absque amore Venerem nunquam esse, quare si
una esset Venus, unus & amor. Quoniam verò duæ sunt
Veneres, geminum quoque amorem esse necessum est.
Geminam autem Deam hanc esse quis neget ? nōne una
quædam antiquior est & sine matre Venus, cœlo nata,
quam cœlestem Venerem nuncupamus ? altera verò ju-
nior è Jove & Dione progenita, quam vulgarem commu-
nemque vocamus. Necessarium itaque amorem Vene-
ris illius Comitum cœlestem vocari, hujus vere vulgarem.
Hanc Platonis assertionem ut eò melius intelligamus, ani-
mæ nostræ facultates in memoriam revocentur, ex quibus
appetitus duplex, rationis videlicet & sensuum pro manat,
quorum ille meritò cœlestis dicitur, cum ab anima intel-
lectiva suam ducat originem, quæ tam quoad productio-
nem, quàm quoad informationem & operationem stu-
penda sua simplicitate res alias sublunares longè supe-
rat, adeoque meritò cœlo nata dicitur. Hæc est illa Ve-
nus cœlestis, appetitus videlicet intellectualis, quem a-
mor ab origine sua non dissimilis comitatur, à qua dif-
fert Venus vulgaris, cupiditas videlicet ab appetitu sen-
suum profluens. Audiamus paululum de hac eadem
diffe-

differentia doctè differentem Valeriolam, medicum elegantissimum, dum inquit: Plato duo constituit Amoris præcipua genera: cœlestem alterum, cœlo patre & sine matre natum: juniorem alterum ex Jove patre & Dione matre genitum, ob idque vulgarem. Cœlo natus divinus amor dicitur & sine matre, quoniam mens illa angelica à materiæ corporæ consortio est omninò aliena, ac proinde sine matre natus amor ille cœlestis intelligitur: matris namque nomine Physici omnes materiam intelligunt. Venus cœlestis. Cum itaque Venus illa cœlestis tota pura mens, purum bonum spectans & illi prorsus jugiterque inhærens, non tanquam accidens in subiecto, sed tanquam essentia quædam perennis, veluti lux soli adesse dicatur, totaque actus purus sit, nihil materiæ possidens, firma, constans, perfecta, prorsusque se ipsa contenta manet: nam amore ingenito ad intelligendam DEI pulchritudinem rapitur. Venus vulgaris. Altera autem Venus è Jove nata ob id est, quod ex ea virtute ipsius animæ, quæ cœlestia movet, elici intelligatur: ea siquidem hanc creavit potentia, quæ inferiora hæc generat. Matrem namque Platonici illi ideò attribuunt, quia materiæ mundi infusa cum materia commercium habere ad generationis vim creditur. Est enim Venus hæc secunda Jove & Dione nata, vis generandi animæ mundi tributa, unde generationis cupiditas omnis in omnibus generandi potentiam habentibus innascatur. Utraque porrò Venus consimilem sibi comitem habet amorem: prior illa cœlestis tota in Deum intenta illius summam pulchritudinem admiratur, in eaque sibi nimium placet ac conquiescit: altera verò ad eandem pulchritudinem in corporibus procreandam, prout materiæ ratio patitur, toto nisu contendit.

Ille

Amor cœ-
lestis quid.

Illā divinitatis fulgorem in se primò complectitur, deinde exceptum fulgorem hunc in Venerem secundam jam in materia operantem traducit. Ita porrò Platonice de sententia Platonis Valeriola differit. Ut autem cœlestis illa Venus hominis respectu de facultate mentis ferè divina, nimirum de intellectiva potentia, adeoque de appetitu rationis intelligitur, ita amor, quem hæc Venus producit, nihil aliud est, quam actus animæ intellectivæ bonum in hac vita summum naturaliter desiderantis. Hoc in vera rerum cognitione consistit, cujus ratione Commentator Averroës, æternæ beatitudinis ignarus veram beatitudinem hominis in speculatione constituebat, ita ut hominem indoctum à docto tanquam mortuum à vivo differre firmiter affirmare non erubesceret. Hic amor tanquam divinitatis quædam scintillula cunctis hominibus naturaliter inest, unde Philosophus: πάντες ἀνθρώποι εἰδέναι ὀρέγονται φύσιν, quod repetit Tullius, ubi cognitionis & scientiarum amorem à natura nobis hominibus ingeneratum esse pronunciat. Hic est amor ille, qui nostros animos à rebus caducis abstulit, eosdemque ad conditoris nostri considerationem dirigit: cùm enim cœli enarrent gloriam Dei, teste Psalmo, meritò cum Psalmista ulterius exclamamus: ô quam magnifica sunt opera tua Domine, vir stultus hoc non intelligit, & stupidus hoc non animadvertit. Hinc Ethnici veræ religionis ignari hoc amore cōmoti per cognitionē creaturæ creatori hymnos composuerunt ejusdemque miram & stupendam potentiam mirati sunt, quod Claudianus confitetur, dum inquit:

*Nam cum dispositi quæsissem fœdera mundi
Subjectosq; mari fines, anniq; meatus
Et lucis noctisq; vires, tunc omnia rebar
Consilio firmata DEI, &c.*

Galenus

Galenus noster etsi veræ pietatis ac discipulorum
Christi hostis fuit acerrimus, eò tamen ex consideratione
corporis humani deducitur, ut amore speculationis inflā-
matus DEI conditoris summam bonitatem, perfectissi-
mam sapientiam & infinitam potentiam in opere de usu
partium pulchrè demonstraret, unde libros de miranda cor-
poris fabrica ceu hymnos quosdam Deo conditori sese
composuisse statuit. Elegans est locus Senecæ, ubi ratio-
nem reddit, cur speculationi atque cognitioni rerum
tantum temporis tribuat, nimirum ea propter, quod res
illæ attollant ac levent animum, qui gravi sarcina pressus
explicari cupit & reverti ad illa, quorum fuit: nam corpus
hoc, inquit, animi pondus est, quo supprimeretur, nisi
quodammodo respiraret spectaculo naturæ, & à terrenis
ad divina converteretur: hæc libertas ejus est, hæc evaga-
tio &c. Porro sapiens affectatorque sapientiæ adhæret
quidem in suo corpore, sed optima sui parte abest & co-
gitationes suas ad sublimia intendit, & velut sacramen-
to ligatus id quod vivit stipendium putat, & ita formatus
est, ut illi nec amor vitæ nec odium: patiturque mortalia,
quamvis sciat ampliora superesse. Interdices mihi in-
spectionem rerum naturæ? ego non quæram, quæ sint
initia universorum, quis rerum formator? quis omnia in
uno mersa & materiæ inertis convoluta discreverit? non
quæram quis sit artifex hujus mundi? qua ratione tanta
magnitudo in legem & ordinem venerit, quis sparsa colle-
gerit, confusa distinxerit, nimia deformitate latitantibus
faciem diviserit? unde lux tanta fundatur? ignis ne sit, an
aliquid igne lucidius? ego ista non quæram? ego nesciam
unde descenderim? nesciam quo hinc iturus sim, quæ se-
des expectet animam solutam legibus humanæ servitutis?
ad majora natus sum, quam ut sim mancipium mei cor-

Galenus
ex creatu-
ra creato-
rem agno-
scit.

Cur re-
rum co-
gnitioni
incum-
bendum.

C

poris,

Coelius
Rhodig.
lib. 24. lect.
antiq. c. 8.

poris, quod equidem non aliter aspicio, quam vinculum libertati meae circumdatum. Hoc itaque oppono fortunæ, in quo resistat, nec per illud ad me ullum vulnus transire permitto, &c. Hæc ita Seneca ex ardentissimo speculationis amore graviter & doctè pronunciat, quò maximè quoque Plotinus inclinatur, dum inquit: abeamus hinc in patriam dulcem confugientes; sed quæ nam fugiendi ratio & qua via Circes veneficia devitabimus? hîc autem non opus esse pedibus ad abeundum, subjicit, nec naves ad navigandum vel equi ad vehendum requiruntur, sed visu corporis clauso alterum visum suscitare debemus, quem habent quidem omnes, eodem vero dextrè paucissimi utuntur, qualis oculus est ipsa ratio contemplatrix, cujus lumen est intellectus. Verùm hic amor ulterius à Philosophiæ cultoribus perpenditur, quorum est considerare, quemadmodum, juxta Poëtam,

————— *magnum per inane coacta*
Semina terrarumq̄, animaq̄, marisq̄ fuerunt,
Et liquidi simul ignis, ut his exordia primis
Omnia & ipse tener mundi concreverit orbis,
Ac durare solum & discludere Nerea Ponto
Cæperit, & rerum paulatim sumere formas.

Horum, inquam, est enarrare

————— *errantem Lunam solisq̄ labores,*
Vnde hominum genus & pecudes, unde imber & ignis
Arcturum, pluviasq̄, hyadas geminosq̄ Triones:
Quid tantum oceano properent se tingere soles
Hyberni, vel qua tardis mora noctibus obstet.

Supereffigitur amor alterius Veneris ex Jove ac Dione prognatæ, juxta Platonem, quò formam summæ pulchritudini affinem, quantum materiæ ratio patitur, pro conservanda specie generare concupiscimus. Est autem &

hic

hic honestus atque probandus amor, quam diu rectè quis eodem utitur, formam videlicet humanæ speciei pulchram ita concipiendo, ut in ea & per eam excellentiorem, pulchrioremque mentis ac Dei creatoris speciem admiretur, ejusdemque complexum non aliter, quam secundum naturæ legem, & honestatis atque pietatis præcepta pro adjutorio vitæ præsentis calamitosæ & vindicanda ab interitu mortalitate per speciei propagationē exoptet atque postulet. Hujus origo est pulchritudo, non illa, quæ fucata & adulterina, sed quam Hippocrates noster ex optimo statu, partiumque symmetria per actionum perfectionem deducit, ubi simul naturæ singularis solertia & benignitas apparet. Hanc in membris extimis potissimum attendimus, & præ cæteris in facie, ubi anima nostra tanquam in domicilio suo locata videtur, cum, teste Cicero- ne, imago animi vultus sit, in eoque totus homo Apulejo consistat. Hic sexum separat, animi mores explicat, & eorum quæ in abscondito latent, amplissimum theatrum constituit, ita ut rectè Quintilianus dicat: dominatur autem maximè vultus, hoc supplices, hoc minaces, hoc blandi, hoc tristes, hoc hilares, hoc erecti, hoc summissi sumus, hoc pendent homines, hunc intuentur, hunc spectant etiam antequam dicamus, hoc quosdam amamus, hoc odimus, hoc plura intelligimus, hic est sæpè pro omnibus verbis. Hic patres in filiis visuntur & individui mortalitas mirè vindicata videtur, unde rectè Virgilius:

*Excipiunt plausu pavidos gaudentque tuentes
Dardanida, veterumque agnoscunt ora parentum.*

Hic ætates hominum mirâ dexteritate cognoscuntur, ut rectè dicat Juvenalis, *facies tua computat annos.* Ut enim

Tempora mutantur & nos mutamur in ipsis,

Amor vul-
garis quo-
modo ho-
nestus.

Qualis
pulchritu-
do sit ori-
go amoris
vulgaris.

Dignitas
faciei.

L. si quis in
metal. C.
de pœn.

Lib. 5. de
rer. nat.

ita maximè facies decursus annorū, ætatūq; mutationes quasi descriptas tacito quodā suffragio præ reliquis membris nobis exhibet. Imò & apud Jctos lege cautum est, ne si quis in metallum pro criminum deprehensorū qualitate damnatus fuerit, in ejus facie scribatur, cum & in manibus & in suris possit pœna damnationis una inscriptione comprehendi, quò facies, quæ ad similitudinem pulchritudinis est figurata, minimè maculetur. Hanc faciei dignitatem Lucretius etiam innuere videtur, dum inquit:

*Condere caperunt urbes, arcemq; locare
Præsidium reges ipsi sibi, per fugiumq;
Et pecudes & agros divisere atque dedere
Pro facie cujusq; & viribus, ingenioq;
Nam facies multum valuit.*

Lib. II. de
U. P. c. 13.

Hic apparet illa solertia, quâ natura, teste Galeno, postquã ea, quæ magis necessaria sunt, rectè administravit, ad ornatum operis elegans auctariū, venustatē videlicet & pulchritudinē adjunxit, nullamq; partē impolitam & illaboratā reliquit. Hinc olim, Athæneo attestante, pulchriores ministeriis divinis adscribebantur, propterea quod Diis victimas acceptiores statuerent, si à manib. speciosis proficiscerentur. Quin & formosiori occurrisse cuiquam omen censebatur præstantissimum: at deformi inauspicatissimum, teste *Calio Rhodigino lib. 24. L. A. cap. 9.* qua ratione Imperator Adrianus ex Mauri occurso extrema sibi imminere concepit. Strabo *lib. 16. & de Æthiopibus lib. 7.* refert, Indos Catheam incolentes pulcherrimos tantum in reges eligere, ad apum imitationem, quæ reges sibi deligunt insigni forma cæteris dissimiles, ut refert. *Tiraquel. l. 2. Conn. num. 44. οἷα γὰρ ἡ μορφὴ, τοῖα δὲ καὶ ἡ ψυχὴ*, cum natura, teste Galeno 2. de

de temp. c. 6. membra corporis ita conformet, ut moribus animæ sint convenientia. Hinc Poeta:

Gratior est pulchro veniens de corpore virtus.

Virg. 5.
Æn.

ut notatu dignum sit illud *Athenei lib. 13. c. 7.* quod de Archidamo rege dicitur, qui ab Ephoris mulctatus, objur- gatusque fuit, quod mulierem deformem pusilli corpo- ris præformosa elegerit, cum hac ratione Spartiatis potiùs regulos quam reges procreare mallet. Sed *nimum ne crede colori*: etenim lis est cum formâ magna pudicitia, quod non per se, sed ex accidēti fieri putam⁹, dum scilicet pulchrioribus majores peccandi occasiones, quam defor- mibus sese offerunt ob singularem benevolentiam quâ ab aliorum animis alliciuntur. Magno enim periculo cu- stoditur, quod multis placet, *ut ait Mimus*, cum contra fœ- minæ, quæ malam faciem obtinent, non tam animo pec- candi, quam corruptore careant, *juxta Senec. lib. 2. contr. 1.* Quod patienti animo judicabat Olympias, ut meminit *Plutarch. in Præcept. connub. cap. 24.* Philippi Macedonum regis uxor, cum amore cujusdâ puellæ non poculis amato- riis, sed venustate & pulchritudine ejus cõciliato maritus flagraret, eandemq; productâ ante se speciosam & omnib. modis amabilem videret, exclamando: valeant calumniæ: tu enim in te ipsa veneficiorum vim habes. Eò verò ma- ximè respiciendum, juxta præceptum Diotimæ, ut post occurfantem sensibus pulchritudinem nos ad venusta- tem actionibus, officiis atque scientiis insitam transfera- mus, atque inibi amatorium animæ oculus exerceamus: hoc est, ex effectu causam colligamus, & in primis virtu- tem, animique dona per corporis notas sensui exhibitas appetamus ac desideremus: quid enim virtute pulchrius, quid vitio turpius? Illa si quæritur in pulchritudine cor- poris & simul cum eadem fovetur, cum *Apulejo in Apolog. 2.*

Cœl. Rho-
dig. ibid.
c. 7.

Magia. statuimus virginem formosam, etsi fuerit oppidò
 pauper, tamen abundè dotatam esse: adfert quippe ad
 novum maritum animi indolem, pulchritudinis gratiam
 & floris rudimentum. Hæc est pulchritudo de qua dicitur,
 καλῶν καὶ τὸ μετόπισθον καλὸν ἔστι, pulchrorum autumnus
 quoque pulcher est, propterea quod non solum in primo
 juventutis flore maximè splendeat, sed ad extremum usque
 senium firmiter quoque perstet. Hæc longè diver-
 sa est ab illa fucata pulchritudine Poppææ Domitii Nero-
 nis conjugis, quæ asinas quamplurimas aluit, ut asinino
 lacte faciem exornaret, maximeque discrepat ab adulteri-
 no splendore muliercularum de forma plus nimio solici-
 tarum, dum non solum faciem cosmeticis medicamen-
 tis illinunt, sed crines præter solitum exornant, alienis-
 que capillis gloriam aucupari conantur, ut rectè dicat
 Plautus, duas esse res, quæ nunquam satis exornari que-
 ant, navem videlicet & fœminam. Hæc pulchritudine
 meritò vir bonus afficitur, ita ut propriam uxorem sibi
 pulcherrimam imaginetur, eamque licet interdum om-
 nes externæ venustatis corporeæ notas non habeat, a-
 nimi pulchritudinem ac pietatis, honestatis atque virtu-
 tis eminentiam respiciendo tam ardentè complectatur
 atque si ipsa foret Helena vel Lucretia. Hujus pulchri-
 tudinis appetitus colloquio fovetur, conviètu & amica
 conversatione confirmatur & animorum conjunctione
 stabile & firmum incrementum obtinet.

Amoris
 vefani ori-
 go.

Cæterùm quemadmodum id quod pulchrum est
 appetimus, ita secundum naturam objectum amabile
 omnes amamus, ubi tamen hoc notandum, quod τὸ νοητὸν,
 juxta Philosophos, cum intellectu nostro uniatur, ut mi-
 rum non sit, amorem in hominibus magnarum esse vi-
 rium

rium, ita ut non solum rei amatae desiderium insigne nobis ingeneret, sed simul quoque non raro mentem falsis imaginationibus perturbet, tunc temporis potissimum, cum in actionibus nostris illam mediocritatem, quam vir prudens determinat, negligimus, & pulchritudinem rei amabilis non ex virtute & honestate, sed aliis externis fallacibus appetitus sensibilis objectis dijudicamus. Talis est perturbatio Plautini illius adolescentis, qui posthabito rationis dictamine illicito amore victus conqueritur:

*Lactor, inquit, crucior, agitor, stimulator, versor in amoris
rota miser,*

*Exanimor, feror, differor, distrabor, diripior, ita nullam
mentem*

*Animi habeo: ubi sum, ibi non sum: ubi non sum, ibi est
animus.*

Quasi dicat, ita seipsum sibi ablatum esse, ut objecto amato penitus sit mancipatus atque deditus, adeoque in proprio corpore mortuus videatur. Hinc aliquis Poetarum, ut insignem amoris potentiam demonstraret:

Cum jam visus amor fuit in fulgentibus armis,

Nec non accensa lampade pulchra Venus:

Privatur thyrso Bromius, Mars ense, tridente

Neptunus, fortis fulmine dextra Iovis.

Tantam scilicet esse vim Amoris, nisi recta ratione gubernetur, ut etiam fortissimos expugnet atque prosternat: unde Poetae fingunt, quod Circe venefica introcuntes non solum effascinavit, sed eosdem in foedissima quoque bruta, porcos nimirum commutavit, propterea quod insana cupido mentem perturbet, a studio veritatis avocet, atque in vitium quodvis homines precipites agat.

Quocirca recte pingitur hic vesanus Amor in forma pueri, quod intellectus operatione privetur; nudus, quod

Amoris
vesani vis
& efficacia

Amoris
effigies.

quod omni virtute, quæ vestis est honestissima, careat; cæcus, quod sit inimicus mediocritatis, quam oculos prudēs determinat; cum *alis sagittisq; ardentibus*, quod insatiabili desiderio quemvis ferire contendat. Graphicè mentis hanc perturbationem, quam vefanus amor producit, Poëta descripsit in persona Didonis, dum inquit:

*Vritur infelix Dido, totaq; vagatur
Urbe furens, qualis conjectâ cervæ sagittâ,
Quam procul errantem nemora inter Cresia fixit
Pastor agens telis, liquitq; volatile ferrum
Nescius. &c.*

Quere. in
diat. po-
lyh.

Amorem
esse fasci-
nationem
quandam.

Quis ergo mirabitur, quod de Hercule monstrorum domitore, totiusque fortitudinis speculò dicitur, quod Omphales amore ita succubuerit, ut robur in foemineam mollitiem, laborem in luxum, Martemque in delicias muliebres appensa lateri colo commutârit? qui confictum & fabulosum hoc judicat, ille sacram videat paginam, & imprimis devotissimi Davidis, Sapientissimi Salomonis, fortissimi Samsonis, aliorumque exempla perpendat. Hunc amorem vefanum fascinationem quandam statuunt quã plurimi, ubi eorum qui perditè amant, mens desiderio rei amatae ita est illaqueata, ut in furorem agatur, & insanire videatur. Memorabilis est historia Lucii Vitellii, viri aliàs ingeniosi & prudentis, qui turpis & infamis libertinæ cujusdam amore irretitus usque ad eò fuit, ut nihil non homine indignum patraret, quippe qui inter cætera salivã illius impudicæ amasiæ melle commisceret, eaque tanquã balsamo quodam, arterias & guttur crebrò ad aucupandã gratiam ejus inungeret. O cœcitas amoris, quã homines mente & oculis ita privantur, ut ignominiam & insaniam, quam incurrunt, percipere nequeant! Verum non animi solùm tanta sequitur perturbatio, sed & corpus miris

miris modis afficitur; cum amantis intentio in assidua rei
amabilis cognitione sese verset, ibique tota fermè vis cor-
poris conquiescat, unde concoctionum impedimentum,
facultatumque naturalium imbecillitas subsequitur. Hoc
exprimit Poëta, dum inquit:

Hinc illa primum Veneris dulcedinis in cor

Stillavit gutta, & successit fervida cura.

Namq; si abest quod ames, præstò simulachra tamen sunt

Illius & nomen dulce obversatur ad aures.

Id quod non solum vigilantibus, sed & dormientibus, ubi
tamen aliàs facultates cognoscentes quiescunt, accidit,
unde illud Poëtæ:

Tu mihi cura Phaon, te somnia nostra reducunt

Somnia formosâ candidiora die.

Hæc omnia plusquam quotidiana vesanæ cupidinis exem-
pla satis superque confirmant: unicum restat, ut aliquid
de præservatione talis amoris vesani annectamus, ubi
maximè eò respicit vir bonus, *ut initiis obstet*, & minus ap-
petitui sensuum quam rationi obtemperet, quia aliàs *fer-
tur equis auriga nec audit curvus habenas*:

Opprime dum nova sunt subiti mala semina morbi

Et tuus incipiens ire resistet equus.

Ovid. x.
Rem.

Occasionem vitet; cum non rarò accidat quod apud Teren-
tium Chereæ, qui cum solus esset cum sola ad facinus il-
lud perpetrandum Jovis picturâ imbrem aureum in gre-
mium Danaes immittētis & consimilē lusum ludentis in-
citabatur. Ah quantò satius est, te id dare operam, qui
istum amorem ex animo dimoveas tuo, quam id loqui,
quo magis libido frustra incendatur tua. *temperantia stu-
deat*. Hujus enim est, teste Platone in *Phedone*, officium ne-
quaquam prostrernere se libidinibus, utpote cum teste *Phi-
losopho lib. 2. Ethicor. cap. 3.* temperans iste dicatur, qui cor-

Terent.
in And.

D

pori

poris voluptates negligit, eoque ipso lætatur: & in-
mis otium fugiat: ut enim aliàs otium diaboli pulvinar, om-
niumque vitiorum fomes, ita

————— *finem qui quæris amoris,*
Cedit amor rebus, res age tutus eris.

Otia si tollas pericere Cupidinis arcus,
Contemptæq; jacent & sine luce faces.

Quam Platanus rivo gaudet, quam populus unda,
Et quam limosa canna palustris humo:
Tam Venus otia amat.

Lepidum est illud, quod apud *Lucianum in cupidine habetur*,
ubi Venus graviter filium Cupidinē increpat, quod jacu-
lis suis Deos omnes affecisset præter Minervam, Musas &
Dianam. At respondet filius: parerem, O mater, sed
Minerva sua me gravitate abigit: Diana in sylvis feras
conficit, quam cursu assequi non valeo: Musæ vero hone-
stissimis occupationibus tempus transigunt, meisq; mo-
nitis minimè vacant.

Sed quò labor, auditores, & cur vestra benevolentia
abutor? ad amorem virtutis regredior, cujus ardore fla-
grantes hosce tres viros juvenes eruditissimos, sorte, non
eruditionis præjudicio tali modo locatos in conspectum
vestrum produxi, cum ut eorundem assiduitas & labor,
quo per multos annos in castris Musarum & Apollinis mi-
litârunt publicè toti huic confessui commendaretur, tum
ut digna virtutis & eruditionis præmia modo legitimo &
solenni in eosdem conferrentur. Cum verò, teste Gale-
no, optimus medicus optimus philosophus, nostraque
Medicina sine Philosophia sit instar campanæ sine pistillo,
eò à teneris allaborare voluerunt, ut non solùm lingua-
rum

rum peritia confirmati, sed etiam Philosophicarum disciplinarum cognitione satis instructi Medicinæ sacrari mari tentarent, quod vel maximè cujusque in dicendo facundia, in differendo promptitudo, & in judicando dextertitas satis superque confirmat. Hoc est illud medium, quo primum Medicinæ fulcrum, rationem nimirum sibi comparare conati sunt. Huic accessit alterum, quò strenue allaborarunt, nimirum experientia, quæ minimè nobiscum nascitur, sed vel nostris vel aliorum observationibus oritur. Hæc nostros Candidatos ad varias peregrinationes commovit, eosdemque doctorum hominum conversationem exoptare coëgit. Loquantur hac de re Germaniæ nostræ Academiæ celeberrimæ, Wittebergensis, Lipsiensis, Francofurtensis, Altorfina, Basiliensis, Jenensis, Marpurgensis & aliæ, in Galliis Regia Parisiensis, Monspelienensis &c. in Belgio Lugdunensis, in Anglia Cantabriensis, & Oxoniensis, in Polonia Cracoviensis, in Bohemia Pragensis, quæ vel omnes vel saltem plerosque Candidatos nostros gremio suo foverunt, eosdemque suos alumnos habuerunt. Et quemadmodum boni artifices non rarò præter institutum ostentandi artificii gratiâ in clathris seu obicibus, in clypeis, in ensium capulis, in phialis & similibus, opus aliquod statuarium vel emblemata quoddam superfluum insculpunt, ita maximè quoque nostri Candidati eò allaborare voluerunt ut in aliquibus multis parasangis alios superarent, adeoque singulari excellentia ingeniorum præstantiam testificarentur. De Jungermanno nostro quis nescit, quanto amore Floram ab incunte ætate profecutus sit, quam etiam tandem arctissimo conubio Phæbus eidem ita jugavit, ut inde nominis celebritatem per totam Germaniam aliasque regiones jam dudum sibi comparaverit.

Verbis hîc non opus

D 2

est,

est, cum rerum testimonia loquantur, quod hortus noster Medicus ipsius industriâ instructus satis superque confirmat. In te vero, mi Schonwaldere, dubito, cui dono præ reliquis excellentiam tribuam, cum Phœbus abundanter præter vulgarem eruditionem quam plurima tibi concesserit: in primis tamen singularem tuam industriam in re Anatomica miror, non cum plebe, quæ Democritum, ut iræ & melancholiæ sedem inveniret varia animantium corpora dissecantem, insanire putabat, sed cum Hippocrate, cujus edicto sapientissimus judicabatur. Hoc est illud elegans auctarium eruditionis tuæ Medicæ, quod Gallus in Germano miratus est, ubi in Regiâ Parisiensi Scholâ cadaverum humanorum artificiosæ dissectiones à te cum laude & applausu feliciter administrarentur. Tandem verò, mi Bilizere, tibi quoque gratulor, quod Medicinam nostram non solum ex omni parte diligenter excoleris, sed insigne quoque, nostræque fragilitati maximè conveniens ornamentum addere volueris, chemiam intelligo, cujus amore eò pervenisti, ut naturæ latebras aperire, noxia ab innoxiiis dextrè secernere, rudes cinifiones à veris chymiatriis distinguere, adeoque, quid distent æra lupinis, internoscere posses.

Propo-
nuntur
quæstio-
nes.
Quæstio I.
De cura-
tione ve-
sani amo-
ris.

Cum autem videam omnium oculos in vos jam con-
jectos, mei Candidati, vestrum erit aliquid speciminis eru-
diti, quod moris est, in medium proferre. Quocircà te
primum, Solertissime Jungermanne, provoco: tuum erit
ut pro singularis ingenii tui acumine breviter & nervosè
venerando huic confessui demonstres an etiam furor ama-
torius, seu amor vesanus curationem quandam medicam
admittat, annexâ determinatione quæstionis illius, cur La-
tuca & Ruta, quæ tamen contrariarum qualitatum, fer-
vorem amantium inhibere dicantur.

RESPON-

RESPONSIO
LUDOVICI JUNGERMANNI.

MERITO verò ac lubens ad parendum accingor, scilicet abs te (*Vir amplissime, Præceptor & Promotor omnibus observantia modis singulariter honorande*) adeò animatus, qui hucusq; pariter rerum ac studiorum meorum aura & anima fuisti. Licet imbecillitate mea tantum non ad angustiaram incitas redigar. Debitum tamen obsequium gratiæ placendi omninò prælatum vobis, sperans me divinà gratiâ, & prompta hujus amplissimi, augustissimiq; confessus æquanimitate, non secus ac cælestium quorundam siderum aspiratu, sublevatum iri. Hinc nunc rectè ad propositum pergo, & geminatam illam questionem aggredior: nimirum an furor amatorius curari & quomodo queat. Difficillimè certè curationis hoc malum esse, tam rationum momenta, quàm exempla evincunt. Præterquam enim quod celatum lateat, adeoq; ejus non intellecti nulla sit curatio, dubiis quoq; subinde symptomatum variationibus imponere potest perspicacioribus, veluti contingit Medicis illis Romanis, quos Galenus non omni reprehensione hæc de causa liberat. Adde quod amētes isti amantes omnem curationem respuant. Et mirabimur adhuc teneri præceptorem amoris, taliter nos inclamantem?

Heu mihi non ullis amor est medicabilis herbis.

Atque alio in loco.

Omnes humanos sanat medicina dolores,

Solutus amor morbi non amat artificem.

Sanè nodus hic mihi nectitur, sed tamen non æquè arctus, ut Alexandri Magni auc Herculis gladio indigeat; acie ingenii mediocris dissolvi posse speratur. Nec videtur Nasonis illud proclamatum esse de affectus ejusdem exordiis, verùm de difficultate solutionis confirmati, & ut ita loquar, habitualis; aliàs alibi curationis frustra meminisset, imò illius de remed. amor. scripta dicam vanitatis

merito sustinerent. Et nullus est, qui inficias iuerit, affectum hunc in censu sex rerum non naturalium à Medicis locari, atque sub illis pathematibus, quæ corpus animæ domicilium alterare & infestare solent, gravissimum esse, ut exinde ei soli omnia, quæ cæteris singulatim, plenariè inesse cum Cornico fateri cogamur. Prout a. Platone in Tymeo & Carneade nobis suggerente, corpus agrum sine animo aut animus sine corpore curari nequit, ita conjunctis vicibus motu contrario simul ac alii morbi humorales, pro naturâ humorum, in quibus figitur, curatione Medica tolli posse tam experientia quâ ipse sensus indicat, quo hinc & inde distracto tandem malum discutitur, ubi depravata illius imaginationis vis extinguitur, & gratior rerum objectorum species inducitur. Quin nec Theophrastus à curatione excluderet, qui nec fatales seu Astrales, nec específicos, nec congenitos, neque ex aliis natos morbos curationibus liberat, quod in tota verè naturâ semper bona malis non tantùm opposita, sed etiam valentiora reperiantur. Solutione autem ejus duplicem potissimum eminere constat. Natura alterâ, alterâ artis. Illa fit contrariis phantasmatis & intentionibus repositis, ac sollicitis cogitationibus aliò translatis in gyrum rationis cogitur. Hec artis eget, atq; pro natura sedis affectæ, quam & anxio timore præternaturali prodit, ibidem ab Hippoc. lib. de Sacr. morb. collocato, & indole humorum adustorum in Melancholiam & Maniam Lymphaticam transit, (quod etiam ab Arist. initio lib. 7. Et hic notatum reperitur) parem quoque eis, & Avicenna teste lib. 3. fen. 1. tom. 5. c. 9. curationem desiderat. Principium capit à blandâ primarum corporis regionum evacuatione, inde ad venæ sectionem pro abundantia sanguinis ferventis procedit, hinc humores peccantes convenienti aliquo decocto ad deductionem purgationis præparat, minimè tamen precipitem & violentam vult purgationem, cum repentina virtuti dissolvenda periculum creet, malumq; magis rebelle reddat. Quare quod unice purgationi non cedit, iteratis vicibus superatur, & tractu temporis medicamentis paulò fortioribus.

ribus. Humor à cerebro avertendus ligaturis, frictionibus, cucur-
bitulis, balanis & clysteribus. Sicuti etiam confectioibus roboran-
tibus ei prospiciendum, idq; soporiferis demulciendum: Vti & bal-
neis dulcibus & usu lactis tempore congruo, & aliis rebus quæ ex
commodo acriesse queunt. Maximè victus ratio non posthabenda,
cujus usus longè secus, ac aliorum præsidiorum nullo non tempore
necessarius est, ut probè Galenus dixerit: sine aliis præsiidiis nos
videm vivere, sed sine alimentis neq; vivere, neq; secundâ, neq;
adversa valetudine frui posse. Verùm ut sine Cerere & Bucho fri-
get Venus (ceui ille loquitur) Pythagorica diætâ aut trita illa ca-
ptivorum solemnis hinc erit, nempe etiam regia Cyri auctoritate
nobilitata. Victus tamen ipse sit malo contrarius, humectans &
refrigerans, ubi lactuca maximè immiscenda, quæ alterius qua-
estionis proposita memoriâ mihi subjicit. Scilicet quomodo lactuca
& ruta cum contrariarum qualitatû sint, in amatorio furore equè
valeant. Sed res plana est, ipsisq; Philosophis non absônû, diversas
quandoq; causas parè effectûs producere posse. Lactuca quidè furi-
bundum humorè vi suâ Narcotica & frigida sistendo cogit & co-
hibet, & conciliato somno cerebrum juvat. Ruta verò calore suo
eundè exiccat & absomit, unde etiam nomen græcum $\pi\eta\gamma\alpha\upsilon\upsilon\upsilon$ Pla-
tarch. 3. sympos. ex veterum medicorum sententia ei non absq; re
imponendû duxit, atq; idcirco prægnantibus inimicâ retulit, q; po-
tius de concipientibus, quâ utero gerentibus accipiendû est. Sunt
tamen qui fascinationib. & illaqueationib. in hoc affectu frequen-
tibus cohibendis rutâ commodâ prædicent, quod cû occultæ rationi
imputandû, hinc ulterius attingere nolui, maximè dum tēporis an-
gustia colophonē mei sermonis desiderat, qui eò magis imponendus,
quod cætera curationis pars pro subjecti & indicationû varietate
variet, & potius prudentis medici industrie committenda. Quare
ne prolixiore dissertatione auscultantiû benevolentiâ abuti videar,
aut aliis post me dicturis tēptis dicendi præripiam, sufficiant hæc
mea $\pi\alpha\chi\upsilon\lambda\omega\varsigma$ prolata, usq; dum animus meus potioribus profere-
dis sese ostendat.

Videō

Quæst. II.
De pocu-
lis amato-
riis.

Video singulari quodam applausu totum auditorium dictâ resolutione quæstionis propositæ conquiescere: tuum igitur erit, ingeniosissime Schonwaldere, ut eandem benevolentiam tibi quoque comparare studeas, & pro recondita tua eruditione, quid philtrea vel amatoria pocula possint, in præsentia nobis aperias.

RESPONSIO

M. MELCHIORIS SCHONWALDERI, Sil. P. L.

Arduam & gravem mihi provinciam, Promotor Excellentissime, demandas. Ista enim de Philtris ουζήτρισι maturum exigit ingenium; tersum & solidum requirit iudicium. Ego meo me pede metiens utroq; destitutus in primo statim limine trepido. Obsecundare tamen tibi jubet religiosa, quâ te colo, observantia: efflagitat amplissimus iste Confessus, qui benevolas aures mihi pro ingenioli modulo de propositâ quæstione balbutienti, spondet. Age ergò jaciamus aleam; faciam periculum

Quid valeant humeri, quid ferre recusent.

Galenus sacra nostra medicinae antistes 2. Meth. 2. consulit materiam aliquam pertractaturis, ut præ cæteris definiant, quid sit de quo verba instituenda: Hujus filum hic ego quoq; sequar, & de Philtris disserturus, dico, quod hæc sint MEDIA ex variis rebus concinnata à Lamiis impiis hominibus in usum vocata, ad animos discordes copulandos. Quia verò descriptio ista nonnihil intricata, lubet paulò accuratius obscuriora in eâ enucleare. Ex variis rebus diximus Philtra concinnari, quo loco operæ precium duco, ut paulò diligentius ea quæ amatoria ista pocula constituunt, excutiantur. Occurrunt hic primò imagines cereæ, de quibus in Pharmaceutria Theocritus & Virgilius sic:

Definitio.

Definitio-
nis expli-
catio.
Causa ma-
terialis
Philtro-
rum.
I.

Limus

Limus ut hic durefcit, & hæc ut cera liquefcit
Uno & eodem igni, fic noftro Dap hnis amore:

Quò alludit quoq; Dipsas illa Ovidiana:

Devovet absentes, fimulacraque cerea fingit
Et miserum tenues in jecur urget acus.

Sunt qui hostias sumunt, literas sanguineas inscribunt & ad
impium hoc opus abutuntur, quod fusius Gregorius Tholosanus
enarrat ex gl. in Caput accusatus, §. fanè de hæreticis; &
Paullus Grilland. tract. de Sortileg. Quæst. 3. Num. 13. Sunt &
qui annulos in hunc usum adhibent. Elegans est historia, quam
Quercet. in Diæt. polyt. de Carolo magno refert. Imperator hic
sapiantissimus amore lascivæ cujusdam puellæ illaqueatus detine-
batur, quò miserè pellicebatur vi magicâ, annulo (quem mulier
ista semper secum habebat) impressâ. Contigit ut ista decum-
beret graviter, adeò ut de vitâ periclitaretur. Animam agens,
sumpsit annulum oriq; inseruit, quò post mortem quoque Casar
ejusdem amore non minus ac antea, dum in vivis esset, dementare-
tur. Res successit: moritur illa; Carolus Magnus non destitit
deperire defunctæ cadaver; in proprium conclave reponit, &
tantum absuit ut insignem istum fetorem Memphitico majorem
ex putrescente hoc corpore averfatus fuerit, ut eundem fragran-
tissimis rosarum aut violarum floribus pratulerit. Consiliarii
suspicientes aliquid subesse magici, invenerunt in ore demortuæ pu-
ellæ annulum illum, quo exempto illi ò remisit fervor & amentia
Imperatoris, ex templo eandem tolli jussit & maximè perè fetorem
illum atque amorem vesanum est detestatus. Sunt qui adhi-
bent sagittas cruentas è corpore eductas, quas (modò terram non
attigerint) substernunt, referente Plinio lib. 18. c. 4. Sunt qui
lynce seu rotulâ & parvo instrumento cui motacilla alligantur,
utuntur, cujus agitatione amasios suos demulcent veneficæ. Hinc
Theocritus in Pharmaceut. Idyll 2.

ἰὺξ ἔλκε τὸ τήνον ἐμὸν πῦρ δῶμα τὸν ἀνδρα.

E

Quo

Quò alludit Virgil. Eclog. 8. dum in singulis beneficiis re-
petit: Ducite ab urbe domum mea carmina ducite Daphnin.

6. Sunt qui Characterum; sunt qui cantionum; sunt qui si-
7. gilli Veneris hora & die ejusdem exsculpti, quando in Piscibus,
8. Tauro aut Librà exaltationem suam sortita; sunt qui Hippo-
9. manes; sunt qui sanguinis humani; sunt qui secundinarum
10. baptizarum; sunt qui osculorum ranarum à formicis de-
11. pastarum; sunt denique qui Lauri combusti vires magicas hac
12. in parte maximopere præter cetera commendant, & voti sui
13. se iisdem facili negotio participes fieri asseverant. Facile jam

Causa
efficiens
Philtro-
rum.

cuius patere arbitror, in quibus rebus fabrica philtorum
consistat; perlustremus jam si lubet, illos à quibus eadem in u-
sum vocata & administrata fuere. Lamie sunt quibus Phil-
trorum usum acceptum referunt auctores fide digni, de quibus
amplissimus dicendi campus sese offerret nisi eleganter ista omnia,
ut & quos dementarint delineasset Philostratus in vita Apol-
lonii, cuius vestigiis insistit Budeus de quodam Menippo. Ho-
rum censui annumerandus Alexander de Alexandro lib. 2. ge-
nial. dier. cap. 9. ut & Thomas Erastus disput. de Lamiis
l. 6. cap. 6. & de Præstig. Dæmon. l. 3. cap. 16. In ca-
stris lamiarum militant quoque meretrices & impura quævis

Causa Fi-
nalis.

mulieres (nonnunquam & viri) quæ ut amoris vesani stimulos
extinguant, omnem movent lapidem, qua ratione amasium
fortilegiis hisce & beneficiis in mutuum amorem nolentem vo-
lentem pertrahant. Nullus dubito, auditores, quin cuius jam

An Philtra
sint natu-
ralia an
Magica.

constet ex iis, quæ hæcenus dicta sunt, quæ natura philtorum
existat: dispiciamus jam an talia pocula amatoria naturaliter
effici possint, quæ discordes & maxumè ab alienatos animos a-
micâ pace gratoq; federe coire faciant. Hic si rude vulgus
consulas, plenis buccis asseverabit, extra dubitationis aleam po-
situm esse, quod philtora naturaliter concinnari queant. Nec
mirum. Exemplis enim, non rationibus ducitur: illorum non

parva

parva copia suppetit; hujus vix scintilla animos ipsorum ex-
 cecatos irradiat. Ex vetustioribus historicis in theatrum hoc
 producant Caligulam Imperatorem, cui à Casaniâ uxore Phil-
 trum propinatum Suetonius in Caligulâ refert. Producant
 Lucretium Poëtam, qui non minus ac Caligula à propriâ conju-
 ge Lucillâ per poculum amatorium effascinatus legitur. Pro-
 ducunt Cornelium Gallum Ægypti Præfectum, qui ob eandem
 causam vitam cum morte commutare coactus. Producant
 D. Cyprianum, qui ipse fatetur, se aliquando cuidam mulieri,
 cujus amore torquebatur philtrum exhibuisse. Recentiora
 verò non opus est attingere. Quotus enim quisque est, qui non
 viderit utriusq; sexus homines sapè ejusmodi artibus in alterius
 amorem pertractos præcipitesq; datos? Verùm si rem accura-
 tioris judicii lance examinamus, prorsus à vulgi opinione abire
 nos argumentorum & rationum pondera cogunt. Depræhen-
 dimus enim talem amoris conciliationem prorsus à natura abhor-
 rere, & superstitiosam, magicamq; indignam viro bono, nedum
 medico Christiano, eandem esse proclamandam. Licet verò
 multi non inferioris notæ medici reperiantur, qui Philtorum u-
 sum approbant eademq; naturalia pronunciant; Cum his tamen
 neutiquam facere possum, & vos omnes, Auditores lectissimi, in
 meam sententiam ituros confido, si benevolè me opinionem me-
 am argumentorum momentis firmantem, aliorum verò, ratio-
 num fulminibus destruentem audiveritis. Ecquis enim vestrum
 est, qui affirmabit, illud opus, quod auctorem, fautorem & ad-
 ministratorem habet solum Diabolum & ejusdem organa (lamias
 puta, sagas, aliosq; hujus farina homines) esse naturale & homi-
 ne Christiano dignum? Iam verò quosnam Patronos, assēclas
 & fautores nacta sint pocula ista Venerea, ex superioribus ne-
 minis non liquet. Amenissimis variorum auctorum floscu-
 lis exornari ista omnia possent; Veniam tamen mihi dabitur
 si levi

Confir-
 matio par-
 tis negan-
 tis.
 Ratio I.

Ratio 2.

si levi saltu ea omnia transvolem, & summa rerum capita digito solummodo attingam. Nec enim ego vobis molestus nimiam prolixitate esse cupio, nec animus mihi est, alteri meo Domino competitori locum & tempus perorando dicatum praripere. Vobis ergo istud quoque severo iudicii examine persitandum relinquo, an ea res, quarum nulla existunt causa naturales, in naturalium classem sint referende? At verò, neminem adesse autumo, qui causas philtorum naturales sufficienter dari posse gloriabitur, quamvis aut Archimedis solertia, aut Hermetis subtilitate, aut Coi nostri senis diligentiam in inquirendo, aut Philosophi Stagiritæ iudicii dexteritate in iudicando sit dotatus. Veriorem ista exigunt, ut videtis, explanationem: sed quia ea quae posthac dicturus sum, non parum lucis his omnibus allatura sunt, ideò i-

Ratio 3.

stud paulò altius mente vestram recolendum appono; Nimirum an ea curatio quae absque characteribus, aut aliis superstitiosis imaginibus, cantionibusve magicis administrari nequit naturalis sit censenda? De Philtris enim, quod ista omnia, aut pleraque saltem exigant, quis ignorat? Subnecto & illud: Actiones ab homine (potissimum verò à Medico) susceptae, quae non pro Cynosuram habent Dei Opt. Max. gloriam & proximi salutem, naturales neutiquam censenda, & proin medico Christiano indignae. Eane ergo in-

Ratio 4.

Dei honorem vergunt, quae à Sathana, lamis &c. proficiscuntur? Eane proximi saluti inservire asseret quispiam quae eundem in corporis & animae praesentissimum discrimen adducunt? Annon hoc est in corporis periculum conjici, dum ex rectè valente ager (Amor enim morbus maximus existit) ex rectè iudicante amens, ex sano insanus & maniacus (id quod saepe usu venit) efficitur? Nunquid illud est in animae discrimen adduci, dum quis a stro aut stimulo venereo percitus eò adigitur ut Diaboli aut veneficarum aliorumque ejusdem satellitum opem imploret? dum templum S. S.

Ratio 5.

Triados feda libidine conspurcat & contaminat? Quin naturae amoris repugnat vesanus iste furor, qui per Philtra concitatur,

adeò

adeò ut nec hoc nomine naturalis eadem pronuncianda. Inter
omnes enim constat naturalem amorem esse desiderium rei pulcræ
& gratae. Pulcritudo autem ista nobis non innotescit nisi aut ex
aspectu aut ex relatione. At Philtra pelliciunt aliquem in tan-
tum furorem, ut amore rapiatur illius, quem odio plusquam Va-
tiniano persequitur, aut etiam quem nunquam vidit, cuius nec
forma nec virtus unquam placuit. Repugnant quoque pocula Ratio 6.
ista amatoria è diametro medicamentorum naturæ seu modo a-
gendi. Nullum enim horum agit ratione tertii, sed in illud ipsum
solūmodo subjectum cui applicatur. Quocirca pocula ista Circa
& Venerea vel prorsus esse magica vel ex accidente saltem inter-
dum auctorem voti sui compotem reddere pronuncio. Vultisne
ut dicam de Philtris quid mihi videatur, & quomodo vires suas
interdum exserant? Pocula ista amatoria admixta plerumq;
habent acris aut maligna, cerebro maximoperè infesta; vel (quod
sepius usu venire iudico) magicis cantionibus, characteribus &c.
intellectus hominis impeditur, iudicium pervertitur: quo facto
homo non potest eligere aut fugere quod salubre aut vitandum,
sed cacā fertur cupidine, nec audit currus habenas. Hinc Phil-
tra sæpè conciliant amorem inter eos, inter quos antea maximum
crescebat dissidium, quippe iudicii dexteritate adhuc pollens a-
versabatur illum, cuius amore caco jam rapitur, inde quod intel-
lectui jam depravato eundem validè impresserit. Intellectum
hic maxumoperè infestari, documento est illud, quod experientia
sæpè nobis non absque dolore ob oculos ponit. Videas enim ple-
rosq; ab inauso philtro in delirium, maniamq; lethalem præter
propinantis expectationem incidere. Addam & illud, affectus
animi, maxumam obtinere vim in turbando & depravando in-
tellectu. At verò quis amorem nescit basin & sentinam omni-
um quotquot in humano corpore reperiuntur affectuum? Quid
mirum ergo si ratio & intellectus distrahitur, pervertitur, cor-
rumpitur, hominem illud appetere quod antea avversabatur?

Confir-
matio
ejusdem
opinionis
à Testi-
monio Ju-
reconsul-
torum.

Confuta-
tio.

Object. i.
à contra-
rio.

Hinc rarò amorem ex Philtris concitatum videas stabile. Quam-
primum enim ad sanio rem mentem redeunt egri, illicò antiquum
obtinent, & cane pejus illos oderunt à quibus pocula hac amatoria
propinata. Nec nostra solum hac est opinio, philtre esse detestan-
da, esse superstitiosa, esse magica, esse viro bono præsertim vero me-
dico Christiano nomine gaudente indigna, esse eadem proscribenda,
& ad Garamanthas & Indos ejicienda; sed & clarissimorum Lu-
reconsultorum decreta à meo stant partibus, Consulatur l. si quis
aliquid, §. qui abortionis ff. de pœnis. Constantinus quoque
Imperator mecum facit, idemq; sancitum reperio ab ipso l. 4.
C. de maleficis & mathem. sic & l. 9. tit. 18. de mal. &
math. Auth. Coll. 3. tit. 1. Novell. 15. ff. l. 48. tit. 8. ad
legem Cornel. de sicariis & venef. Ex lege Aquilia aliisq;
multis idem comprobari posset, nisi vererem nauseam me vobis
creaturũ si in re adeò manifestã diutius heream. Stat itaque
sententia firma & rata, Philtra naturalibus mediis concinnari
nequaquam posse: non negantes interim medicamentis conve-
nientibus ad Venerem aliquem posse existimulari, sed neu-
tquam id efficere quimus, ut determinetur iste amor ad certum
quendam, sed promiscuè ad objectum gratum feretur. Satis
superq; mihi videor opinionem meam rationum fulcris stabili-
vise; quò tamen veritas magis elucescat elidenda veniunt gravis-
sima quedam fulmina, quibus in nos detonant illi, qui contrarium
tuentur. Agite, Auditores, favore vestro mihi assistite, sic absq;
Alexandri alicujus macherã nodos hos Gordios me dissecturum
confido. Ac primã statim fronte illud neminem percellat, quod
ingerunt, omninò fieri posse, ut discordes animi jungantur, si-
quidem per ligaturam amor & concubitus inter conjuges impediri
potest. Labefactatur illicò teli hujus vis, si perpendamus dete-
standum hoc, & à Diabolo ipso inventum opus, quod ligaturã per-
ficitur equè minus mediis naturalibus absolvi quam Philtra. Iam
verò nos hic non querimus, an amor conciliari possit per pocula
Vene.

Venera; sed an naturaliter id fieri queat. Nec est ut pre-
tendant sympathiam quandam Philtris insitam, cuius benefi- Object. 2.
cio pectora odio invicem ardentia reconciliantur. Quae enim
esse posset sympathia, inter characterem, inter imaginem ceream,
inter hostiam, inter secundinam &c. & hominem amoris vesani
vinculis illaqueandum? Nunquid sympathia rebus naturali-
bus est innata? At quis affirmabit consensum aliquem esse inna-
tum characteri, cereae imagini &c. Dein sympathia semper eo-
dem modo agit: Sic ferrum semper eodem modo à Magnete at-
trahitur &c. Philtra non item: quin raro exitus voto respon-
det, nec unquam stabilis ille amor ope poculorum Venerorum
exsuscitatus. Non desunt qui admodum triumphant in eo, dum Object. 3.
vident, curâ magneticâ posse transferri quosdam morbos in canem
aut porcum, si sanguis a gri testa ovorum includatur, putrescat, &
bestia abliguriendus praebeatur. Hinc enim evinci posse autu-
mant si philtrum ex sanguine amantis concinnetur, & amato
propinetur, facile vi sympathicâ cruorem illum amorem inter eos
conciliaturum. Sed ratio ista non tanti apud me est valoris, ut
à conceptâ meâ sententiâ abducatur. Alia enim est ratio morbi
corporis, alia affectus animi; illum communicari posse cum aliis
largiar, hunc autem minimè. Quia igitur amor inter ~~propheta~~
animi, corrumpit facile contraria opinio. Denique optimè agere-
tur cum illis, quibus domi Iunones iratae aut Xantippe (Proser-
pine potius) latrantes & mordentes. Si enim sanguinis tanta Object. 4.
esset vis, omnes uxores maritos suos ceu philtro aliquo effascinatae
amarent. Illud praeterea diluere facile est, quod de astrorum vi, si
certâ aliquâ constellatione Philtra fabricentur, praedicatur. Stat n.
penes

Objectio
5.

penes quemvis liberum de sigillorum istorum virtute iudicium. Dein philtrea reliqua prorsus certâ constellatione haud componuntur, sed quovis loco & tempore saga & impuri homines eadem à se fabricari posse jaētitant. Sed quò ultimam manum tabulae admoveamus, duro adhuc nodo, durus cuneus adhibendus. Simia & vipera, aliæq; bestiae inter quas tamen maximum aliàs gliscit odium beneficio philtreorum ex sanguine alterius concinnatorum eò possunt pertrahi, ut amica pace coeant & ceu federe juncto, altera alterius conversatione atque presentiâ impensè delectetur. Si hoc in brutis evenit, quidni & inter homines? sed quid respondeam habeo. Amor inter homines ex intellectu proficiscitur. Homo enim amaturus, ratiocinatur secum An & Cur alter amore dignus. Aliter se res habet in brutis, quæ cæco feruntur amore, non ex ratione, sed ex sensibus externis. Quemadmodum enim homini datus est intellectus, quo dignoscere possit salubria & insalubria; propria & aliena: ita brutis concessi sensus externi accriores, juxta tritum illud:

Nos ovis auditu, nos vincit aranea tactu,
Lynx visu, &c.

Hinc dum propino vipera sanguinem simiae, quamprimum altera alteri appropinquabit sese invicem amabunt, quia olfactu percipient alterum de alterius sanguine participare. Quod autem bruta per sensus externos præstant in noxiis aut salutaribus, in gratis aut ingratis dignoscendis, idem homo perfectè ante lapsū beneficio intellectus percipiebat. Tunc enim illicò vires plantarum, fructuum, metallorum &c. agnovit. Sic Adamus primo intuitu agnovit Hevam esse carnem de carne suâ, & os de osse suo; quod eheu! nobis jam denegatum, restituetur tamen rursus in beatâ illâ felicitate, quâ omnes nostros primo intuitu latissimâ fronte agnosceremus & excipiemus. Quia ergò homo & non bruta à Deo defecerant, utiq; hæc nō immeritò nos quoad sensus externos multis

multis parasangis post se relinquunt. Quo colophonidem ergo imponamus, facile patere arbitror, quamvis bruta quedam possint vi sanguinis alterius propinati conciliari, in homine tamen idem non habere locum, siquidem homo ob defectum intellectus amplius quae ex PROPRIO sint corpore agnoscere nequit. Iam vela contraho & Philtrea naturaliter haud dari inter homines concludo; interim tamen unicuique liberum de hac questione iudicium relinquo, & pro benevolâ ista attentione Magnificis & gravissimis Dominis Auditoribus me aeternum obstrictum fateor.

D I X I.

Tandem restabit, Praestantissime Bilitzere, ut pro facundia tua excellenti concionem hanc erudias an pulsus aliquis amatorius concedendus, de quo multum auctores classici discrepant, licet observationes veterum & recentiorum id ipsum non obscure determinare videantur.

Quaest. III.
De pulsu
amatorio.

RESPONSIO

CHRISTOPHORI BILITZERI
A BILITZ.

Elegans est fabula, Magnifice Domine Rector, viri Strenui, Reverendi, Consultissimi, vosque Patres conscripti & hospites Spectatissimi, Nobilissimi, Doctissimi, elegans, inquam est fabula, quam Aristophanes in convivio Platonis narrat; Homines in prima rerum omnium creatione à Deo Opt. Max. totius hujus Universitatis auctore & fundatore factos fuisse duplices. Quia vero brevi post, quatuor brachiis innixi, quatuorque pedibus suffulti, celerrimi & robustissimi erant, Deosque omnes

F irri-

irritaverant; propter elatam animi superbiam in medio fissi sunt, adeo ut ex uno homine jam duo, hoc est, mas & femina evaserint. Quandoquidem itaque dicto modo divisi erant, & ex altera tantum parte homo vivebat, factum, ut ad hodiernum usque diem ad suam perfectionem tendat, pristinaque integritati restitui ex animo sataget. Iucundissima ista fabula nihil aliud ob oculos nobis ponere voluit veneranda antiquitas, nisi admirandam illam sympathiam stupendumque amorem, quo mas femellam & contra femella marem complectitur. Quanta enim hujus sit vis, testantur fortissimi, Samson, Hercules, testantur sapientissimi, David, Salomon, testantur alii infiniti, qui nimio amoris aestro conciti violentas manus sibi metipsis injecerunt. Possem adducere Tragicos Sapphonis, Phyllidis, Hamonidis, Phædra, Timagora, Zidica, Iphidis, Calluces aliorumque plurimorum exitus, nisi recentiora superpetarent. Vnum subjungo. Neminem ex vobis esse arbitror quem prætereat, non ita pridem Galeatium Mantua Ducem ex jussu amasie quam deperibat, precipitem cum equo calcaribus admotis in flumen ruisse, ibidemque miserè suffocatum. Alia plura quæ nostrum hoc seculum ob oculos posuit exempla facile esset adducere, sed recentiora sunt odiosa & ab instituto meo aliena. Proposuit enim mihi Clarissimus & Excellentissimus Dn. Promotor hoc dubium enucleandum: Quandoquidem amoris tanta est ferocia, tanta vis ut Deos hominesque subigat, nunquid affectus hic ex pulsu deprehendi possit. Non pauci inter medicos etiam doctissimos reperiuntur qui in eâ sunt opinione, neutiquam negandum, Amorem ex pulsu, quem Amatorium nuncupant, agnoscere. Neque prorsus rationibus destituuntur. Si enim historiographorum monumenta posteritati relicta paullo diligentius pervolvimus, reperimus certè non paucos inter antiquiores illos medicos, à quibus universa nostra ars Asclepiadea promanat repertos fuisse, qui Pulsum huncce Amatorium experientia sua comprobarunt. Primum quem adducunt est venerandus noster
senex

Mantua
dux volens
ex amore
mortem
subiti.

Affirmatio
Quæstio-
nis.

senex Hippocrates, de quo Soranus in vitâ Perdicea prolixè enarrat, quâ ratione ex Pulsu, affectuum omnium centrum amorem agnoverit. Trita est historia Erasistrati, qui Antiochum ex amore Stratonices (ita enim vocabatur parentis concubina) lethaliter decumbentem prodidit ex Pulsu, de quo fusiùs sacra nostra medicina Coryphaeus Galenus lib. de Præcognit. ad Posthumum cap. 6. Cum enim Stratonici cubiculum ingrederetur, variis modis adolescentis Pulsus mutatus; quod ubi deprehendit sagax ille Erasistratus, veritatem causamq; morbi agnovit, patri indicavit, & centum auri talenta pro munere aut brabeo reportavit. Hujus vestigiis non infelici ausu institit ipse antistes noster Galenus, qui loco jam citato ex Pulsu arteriarumq; motu diverso deprehendit, uxorem Menippi amore Pyladis cujusdam detineri, unde consilio certo adhibito effectum dedit, ut illa ad meliorem mentem rediret. Aderit forsitan quispiam ex vobis, Auditores omnium ordinum lectissimi, gratissimi, qui dicet non exemplis, sed rationibus esse pugnandum, has enim altiùs in auditorum animos descendere, eosdemq; citius in contrariam sententiam pertrahere. Huic ut occurratur, unum & alterum argumentum adducam contra eos, qui contrarium statuunt, quibus omninò concludi posse videtur, pulsum amatorium neutiquam rejiciendum esse aut negandum. Singulos affectus proprium sibi & familiarem habere pulsum nemo inficias ire audebit. Sic Timor, Ira, Tristitia ceteriq; affectus omnes facili negotio ex pulsu agnosci possunt. Quocirca cum Amor sit centrum & basis omnium totius corporis nostri affectuum, ut eleganter docet ex Galeno Vallesius Contraversi. Medicar. & Philosophicar. lib. 3. & Quercetan. in Diætet. suo polyhistor. c. 5. præter Comicos & Poëtas omnes; nihil utique obstabit, quò minus statuendū sit dari quoq; pulsum amatorium, ex quo affectus hic, tanquam per certum nexu prodat. Nisi hoc vos movet, auditores, considerate, quæso, mecum causas qui pulsum immutant. Harum sunt tres; Facultas,

Antiochi
amor ex
pulsu di-
gnoskitur
ab Eras-
strato.

Uxor
Menippi
amor ex
pulsu a-
gnoskitur
a Galeno.

Confir-
matio af-
firmativæ.

Determi-
natio que-
stionis.

Rejicitur
à Galeno
pulsus
amatorius.

*Usus, Instrumentum. Quia ergò, tam Facultas, quam usus (labe-
factatur enim natura nimio amore, & incalcescit corpus ejusdemq;
omnes partes) nihil obstabit, ut puto, quo minus concludamus fa-
cili negotio ex Pulsu Amorem deprehendi posse, & proin Pulsus
Amatorium neutiquam destruendum. Quamvis verò ista omnia,
qua hætenus in medium adduxi, speciosè proferantur; tamen
apud rectè sentientes nondum sunt tanti valoris, ut Pulsus istum
Amatorium, tantoperè decantatum stabiliant. Adest enim ipse
Galenus artis nostræ Coryphæus & antesignanus non rejiciendus,
qui contra præus allatam opinionem acriter pugnat. Audite
quid lib. de Prænot. c. 6. sub fine asserat: Mere sunt nugæ, in-
quit, quicquid de Pulsu Amatorio circumfertur. Si hoc antistes
noster affirmat, qui nimis fortè scrupulosus & subtilis alias in
Pulsibus dignoscendis fuit, quid nobis asserendum, qui eodem lon-
gè sumus inferiores. Huic illud quoque adjungam, neminem
hætenus exstitisse, inter eos quotquot unquam fuerunt quamvis
summâ diligentia in abstrusiora, qua in nostra sacratissimâ medi-
cinâ plurima occurrunt, inquisiverint, qui Pulsus istum Amato-
rium descripserit, aut ejusdem notas & signa infallibilia proposue-
rit. Quæ omnia cum ita sese habeant, neminem ex vobis reperi-
ri arbitror, qui ab ipsorum partibus stabit, qui ultrò disceptant da-
ri certum quendam Pulsus, qui amorem indicet, & proin Amato-
rium eundem esse nuncupandum. Sed ut totam hanc litem diri-
mamus ita pronuntiandum esse statuo: Amorem omninò ex Pul-
su deprehendi posse, si sit inconstans, varius, celer &c. præsertim si
ad aspectum amastia id contingat. Nec est ut quispiam mihi obji-
ciat, talem Pulsus inconstantiam in peste, alijsq; morbis malignis
quoque conspici. Nam produnt hos affectus Symptomata conco-
mitantia; in amore verò nulla causa vel evidens vel interna pa-
tet. Nequaquam tamen concedendum judico, ut iste pulsus A-
matorius indigitetur, quasi ab alijs sit distinctus & infallibiliter
hunc affectum detegat. Habetis quid de propositâ questione sen-
tiam.*

tiam; Vos Auditores Magnifici & omnium ordinum lectissimi, iudicete, & pro vestra hac in me benevolentia me totum vobis additissimum habetote.

D I X I.

PETITIO PROMOTORIS
ad Amplissimum Pro-Cancellarium.

Festive admodum, auditores, ex adagio literæ mutæ dicuntur homines, qui in doctorum consessu, quod parū literis compti, ex sese vocem perficere, hoc est, doctos, graves, viroque dignos sermones proferre nequeunt, ut cum eruditioribus conspiratu consono coeuntes, sint planè velut adjunctæ vocalibus mutæ, quæ per se minimè syllabam constituunt. Tales profectò non sunt nostri Candidati, quorum erudita specimina non solum præcedentibus septimanis in solennibus disputationibus atque examinibus Patres Academici conscripti plurimum admirati sunt, sed & hac ipsa horâ toti Auditorio se satis vocales, petitisque præmiis dignissimos demonstrârunt. Et si verò non dubitem, quin totum auditorium Medici Collegii decretum omninò ratum iudicet, adeoque nihil superesse statuatur, quàm ut præsentis genere, virtute & eruditione præcellentes viri juvenes Laurea Apollinea solemniter exemplò coronentur & summos in Medicina honores consequantur: nihilominus tamen, cum executio illius decreti minimè sit in potestate nostri Collegii, utpote cui non Regales sed collegiales tantum actus instituere concessum est; idcirco necessarium omninò iudicamus, ut præstantissimi Domini Candidati ad genua procumbant

Cel. Rhod.
lib. 29. c. 14.

F 3

& au-

& auctoritatem promovendi à Cæsarea Majestate & Illustrissimi nostri Principis Celsitudine reverenter & debita animi subiectione supplices petant. Cum autem hanc ipsam Cæsaream Majestatem & Illustrissimi Principis ac Domini, Dn. LUDOVICI, Landgravii Hassiæ &c. fundatori Academiae hujus munificentissimi, ac Dn. nostri Clementissimi, celsitudinem, in absentia Jcti celeberrimi Dn. Gothofredi Antonii, repræsentet Magnificus Academiae nostræ Rector, vir Consultissimus, Petrus Friderus Mindanus, Jctus Clarissimus, & pro tempore Procancellarius dignissimus, ad illius Magn. nomine Collegii nostri, & præsentium Dnn. Candidatorum me convertito, majorem in modum petens, ut ipsius Magnificentia mihi pro tempore præmiorum & honorum juxta statuta Collegii nostri Diribitori ritè designato Cæsarea & Principali auctoritate potestatem faciat, quò petiti honores in præsentibus hos Dnn. Candidatos à me conferantur. Quod si fecerit ipsius Magnificentia, non solum ipsos Dn. Candidatos æterna observantia sibi devinctos, sed & nostrum Collegium gratissimum experietur.

RESPONSIO

Magnifici Dn. Rectoris, viri Consultissimi,

PETRI FRIDERI MINDANI, Jcti
CELEBERRIMI, PROFESSORIS PUBL. ET ILLU-
striss. Hassiæ Principis LUDOVICI Consiliarii, p. t.
Procancellarii Spectatissimi.

Inventum Medicina Dei est, medicusq; peritus

Rectè mortalis dicitur esse Deus:

Hoc medico, hoc commune Deo, quod uterq; misellis

Auxiliatrices detq; feratq; manus.

Vti

Vti ergò magnum & memorabile faci-
nus est: vir clarissime, promotor præstantissime,
Domine Collega, & amice plurimum honoran-
de: uti, inquam, magnum & omni memoria
dignissimum est: Quod tres presentes Ma-
chaonas, Asclepiadis filios, magni Aesculapii ne-
potes, divini Hippocratis agnatos, familiares,
& discipulos, in medicum hoc Βεγευθηρον, non mo-
dò nobis, qui magnâ adsumus frequentia, omni-
bus, sed toti Reipublicæ Christianæ producis: Ita
æquissimum non minus, quam justissimum est:
quod publicè agnoscis, palamq; præ te fers, non
posse medicis hisce athleticis, summos, quos petunt
honores conferri, sine gratiâ summæ rerum o-
mnium potestatis. Cum igitur Serenissimus & in-
victissimus Romanorû Imperator, Rudolphus II.
divinitus sibi Doctores creandi & renunciandi
datam Majestatem, Illustrissimo Principi ac
Domino, Domino Ludovico Hessorum Catto-
rumq; Duci in almam hanc Academiam con-
tulerit, quæ porrò per inclutam ejus celsitudi-
nem

nem Clarissimo & Consultissimo viro, Domino
Gothofredo Antonii J.C. Academia Cancellario,
& juridicæ Facultatis celeberrimo, per eundem
verò nunc absentem mihi in præsentiarum de-
mandata est: Quin & præsentis Domini Can-
didati, non tantum in secretioribus medicæ fa-
cultatis cum tentamine tum examine, sed & in
publicis disputationibus, tum generali omnium
totius Academiae ordinum censura eos se talesq̃
præstiterint, qui unanimi omnium judicio dignif-
simi habiti sint, in quos summi in arte Apollineâ
honores conferantur: Idcirco pro ea, qua jam
fungor autoritate, non modo facultatem T. Ex-
cellentiæ concedo, præsentis hosce tres Machaoni-
cæ gentis athletas utriusque Medicinæ Docto-
res faciendi declarandiq̃: sed & omnes quot-
quot adsumus, ut id, quod medicis cum ipso Deo
commune esse, supra diximus, per divinam ejus-
dem gratiam, quàm felicissimè consequantur,
animitus comprecamur, gratulamur.

CANDI.

CANDIDATIS JURAMENTUM

IMPONITUR.

JAm tandem quod haecenus in votis habuistis, Candida-
ti doctiss. obtinuimus: En! igitur in conspectum vestrum
toties exoptatam & adamatam Medicinam, virginem ca-
stissimam produco, quæ vel Helenam sua pulchritudine
longè superat: hæc recta fronte, temporibus solis splen-
dore corruscantibus, genis lacteis, rubeique oris hiantibus
labris, ac niveo pectore ita pcellit animos vestros, ut amo-
ris illius, quo haecenus tot laboribus exantlatis eandem
prosequi voluistis, fructum ultimum, ipsam scilicet ama-
tæ sponsæ possessionem & consecutionem jure quodam
expetatis. Meritò dubitaret auditorium verbis amici
cujusdam nostri Medicinæ effigiem describentis;

Hæcne DE A? est Medicina, Iovis num filia? Iovæ.

Tempora cur radiant soli amula? mente refulget.

Quid frons recta? fidem signat. Genalactea? mores

Ingenuos. Rubeilabra oris hiantia? fontem

Eloquii. Niveum pectus? cor prodit apertum.

Quid liber in levâ notat? artem. Dextra quid herbas

lactitat & flores? opus experientia. Echidna

Cur fugit? illa fugat morbos, virusq; nefandum.

Ergo mihi salve, Medicina serenior omni

Sidere, par Divis: hæc vos super astra reponit.

Tob.
Tandler.
Prof. in A-
cad. Wit-
tebergenf.

Sed cur diutius appetitum vestrum detineo? protinus
hanc ipsam toties desideratam castissimam sponsam vobis
connubio jungam stabili, propriamque dicabo, si primum
jurejurando progenitori hujus Deo Opt. Maximo, Ar-
chiatro summo obstricti fueritis. Tu igitur Minister hu-
jus Academiae clarè & perspicuè prælegas illa capita ad quæ
religiosè juxta normam statutorum præsentis Dn. Candi-
dati jurabunt.

G

JURA.

JURAMENTUM.

RENUNCIATIO.

QUod igitur auspiciatò fiat, Deoque imprimis gratum, Republicæ salutare & proximo utile sit: Ego GREGORIUS HORSTIUS Med. D. & Profess. ordinarius, pro autoritate Cæsarea & Principali mihi concessa ex Decreto totius Academiæ, & imprimis Collegii Medici, tres hosce viros eruditione, virtute & avorum præcellentia maños, nimirum *Ludovicum Jungermannum Lipsiensem, Misn.*

M. Melchiorum Schönwalderum, Goldbergensem Siles.

Christophorum Bilitzerum Neostadiensem Siles.

omnes & singulos, sorte, citra eruditionis præjudicium ita locatos sacre Medicinæ Doctores creo, creatos renuncio, renunciatos proclamo, iidemq; docendæ exercendæque Medicinæ potestatem, unà cum privilegiis & immunitatibus publicis, Doctoribus Medicis ubivis terrarum Regali autoritate concessis amplissimam facio, in nomine Sacrosanctæ Trinitatis, Dei Patris, Filii & Spiritus Sancti, Amen.

EXPLICATIO INSIGNIUM.

CÆterùm solenne est piæ vetustatis institutum, quo prolytæ, qui inaugurantur & in Doctorum ordinem promoventur, ceremoniis certis de quibusdam necessariis admonentur. Hunc morem & ego servaturus primùm vos recens creatos Doctores in Cathedram hanc sublimem conscendere jubeo: postquam enim insignia Doctoris Medici accepistis, superest ut ipsi doceatis & artem nostram vestram diligentia illustrare contendatis. Hanc superiorem Cathedram non cuivis, sed illis tantum cõcedi solere nostis, qui labore & ingenio publico docendi munere funguntur: meminertis igitur professionem vestram non otiosam esse

Cathedra.

esse dignitatem, sed melius exornari non posse, quam labore, studio atque industria.

Porro librum vobis exhibeo, cumque apertum, ut hoc LIBER.
ritu vos commonefaciam, quid nam in hac Cathedra docendum & juxta quam normam ac methodum ægris in posterum imperandū: non enim ars nostra vana est phantasia, quæ ex somniis nostri cerebri pro lubitu producat, sed solers est inquisitio naturæ, cum teste Hippocrate *ιατρικῆ τῶν νόσων ἢ φυσικῆ*. Hanc descriptam invenietis in Græcorum Latinorum & Arabum relictis monumentis: hæc igitur nocturna versate manu, versate diurna. Quod dum facitis, eò allaborandum, ut in nullius verba Magistri servili quadam ingenii imbecillitate juretis, quâ de causa libros eosdem vobis claudo, tum ut proprio rationis lumine diligenter in aliorum placita inquiratis, tum etiam ut illam promptitudinem vobis comparetis, qua libris etiam longè remotis ea, quæ vestri officii erunt, alacriter peragere possitis.

Tertio loco pileum vobis impono, qui veteribus libertatis quoddam signum statuebatur: Hinc *Cælius Rhodig. lib. 20. l. ant. cap. 12.* Marci Bruti statuis pileolus addebatur cum pugiunculis duobus restitutæ libertatis argumento ipsius maximè opera & Cassii. Hinc olim ad pileum vocabantur servi manumissi & libertate donati (*vide Livium lib. 4. decad. 3.*) Nec solius libertatis, sed & honoris symbolum quondam erat pileus, unde pilei umbraculo Hippocratis imagines contegebantur. Vos igitur & libertatis & honoris jam dudum promeriti symbolum pileum accipite, quo contacta capita vestra citius aliis canescant, *ζῆνον τῶν τε μᾶλλον πολιτῶν σκεπαζομένων τῶν τευχῶν, ἢ ἀλαπιεομένων, teste Philo- sopho lib. 3. hist. an. cap. 11.* quamprimùm igitur canitiem præproperam & senectutem induite, quò relictis studiis juve-

nilibus res serias, quarum cura senes tangi consuevit, & li-
ANNULUS. bertate & honore vestro dignas peragatis. Annulis aureis
quarto loco digitos vestros exorno, quo ipso vos commo-
nefacio, quòd non solum dignitate vestra plebejos longè
superetis, siquidem, *Plinio teste lib. 33. cap. 1.* quondam apud
Romanos his tantum qui legati ad exterarum gentes ituri es-
sent, annuli publicè dabantur, quoniam ita exteris hono-
ratissimi videbantur, neque aliis, uti mos fuit, quam qui ex
ea causa publicè accepissent, vulgoque sic triumphabant:
sed etiam quilibet vestrum hoc ipso tanquam symbolo sa-
cræ Medicinæ, Sponsæ suæ nihilo minori quàm conjugali
fide obstringitur, ut illa vobis, vosque illi firmissimo & in-
dissolubili nodo conjuncti maneatis. Est autem pronu-
bus annulus ex auro, metallo longè purissimo, confectus;
eò igitur allaborabitis, ut sincero amore hanc vobis jam
desponsatam Medicinam indefinenter excolatis: figura
constat circulari, cujus finis apparet nullibi, quo ipso in-
finitum amoris illius vinculum innuitur. Vestrum igi-
tur erit, qui Medicinæ sanctissimo matrimonio estis con-
juncti, ut de existimatione ejus per quam sitis solliciti, nec
mentem perturbari patiamini, quo minus de castissima
hoc conjugæ assiduè cogitetis, vosque in officio continea-
tis, quod in plerisque scholis Europæ per cingulum novis
Medicinæ Sponsis exhibitum indicari consuevit.

OSCULUM.

Tandem in medicam civitatem vos cooptatos oscu-
lo excipio, osculo, inquam, non impudico, quod Jcto su-
spicionem præbet adulterii & plurimis pæna legis Juliæ
plecti debere statuitur, sed honestissimo, quo Sponsa vestra
castissima vos advenientes exosculatur, antiquorum ri-
tu, quo olim, D. Aug. teste, advenientes osculo salutabatur.

FACES.

Jam nihil superest, quàm ut amoris illius conjugalis
fructus eminenter in vobis clucescat, quod cereæ faces ar-
dentes

dentes, quæ præferuntur, innuunt: splendeat lux vestra, ut omnes intelligant ab inscitæ tenebris vos esse remotissimos. Sed ut cera tædas accensas temperatissima sua qualitate nutrit & conservat: est n. cera, quod vobis notissimum, in excedentium qualitatum medio, qua de causa calidis, frigidisve medicamentis optimè miscetur: ita vos etiam animi affectus inhibeatis, & actiones vestras ad ejusmodi mediocritatem reducat, ut variis ægrotorum ingeniiis eadem optimè accommodentur. Non enim parum molestiæ devorandum est Medico, cum non rarò tam animo quam corpore laborantes ægri sese offerant. Quò autem promptiùs hoc ipsum perficiatis, frequens accedat exercitatio juxta rationis præscriptum suscepta:

*Vidi ego quassatas motâ face crescere flammâs
Et vidi nullo concutiente mori.*

Ubi verò ex præscripto rationis, & methodi, quod officii ratio requirit, præstitum à vobis, adeoque lumen vestrum in aprico accensum fuerit, invidia tela nihil curabitis: ut enim culices & muscæ confertim è tenebris ad flammam tædarum prosilientes seipsas interimunt, sic etiam invidia tandem sibi ipsi venenum redditur. Veruntamen hoc optimè notabitis tædam incensam lumine suo privari, & eo ipso nutrimento, quo ante conservabatur, depravari solere, tunc temporis, ubi deorsum inclinatur; ita ingenii lumen non rarò obscuratur, ubi donis à Deo Opt. Max. concessis abutimur. Quod cum de vobis minimè suspicari possim perorandi finem facio, & vobis ex animo bene precor, ut honore jure meritoque in vos collato divitissimè felicissimeq; vobis frui contingat, in nomine illius, qui trinus & unus cuncta moderatur, cui sit gloria in secula seculorum, Amen.

GRATULARVM ACTIO
MELCHIORIS SCHONWELDERI
SIL. SUO ET RELIQUORUM COMPE-
titorum nomine.

Heu! quātus dolor est, quę pectus cura fatigat,
Dum dubius vitæ committit navita ventis
Carbasa; quando parat Titan relevare molesto
Colla jugo, nitidamq; obfuscant nubila tædam,
Phæbi; suspectæ sunt dum marmoris undæ;
Dum murmur minitans majora è collibus altis
Auditur longo tractu, petræq; gemiscunt;
Cynthia dum vultum condit; dum sidera cælo
Labuntur, nimis & ventis agitata tumescit
Vnda; ratisq; levis rapitur cælū inter & undas:
Tunc anceps syrtis trepidæ vada dura carinæ
Promittit, subitoq; impulsu prora gemiscit
Horrendo sonitu, ut stygias audire querelas
Jurares: fluctus latere heu! titubante frequentes
Cymba utring; bibit; fidi jam cura magistri
Desperat; labente manu dimittit habenas
Nauta, doletq; animã levibus q; credidit auris,
Et quod cogatur sulcans dubio æquora cursu

Vitæ

Vitæ inter mortisq̄ vias jam fidere ligno;
Planctibus impletur gemituq̄ polusq̄ salumq̄.

Exesis scopulis superatis; anchora leto

Dum portu excipitur; complesti quando Favoni

Blande sinus laxos velorum; jubila surgunt

Et plausus: Confusa canit plebs murmure misto;

Gaudiate statur qui vis: Mox frondè virente

Cingitur omne caput: jucundos tibia cantus

Effundit; cuncti voti vaq̄ munerâ portant.

Hinc Neptuni aras donis cumulare laborant:

Naulum persolvunt, & grates pectore toto

Promunt, debetur queis gratia diâ magistris.

Disjecti nimbis variis, crebrisq̄ procellis

Hactenus, ô socii fuimus, dum Palladis arcem

Pegasidumq̄ chori placuit juga summa subire.

Ah! quoties syrtis fauces expandit hiantes!

Ah! quoties nobis extrema minata Charybdis!

Ah! quoties, malefida cohors modulamine dulci

Sirenum voluit cantos abducere vero (labores

Tramite! Quot gemitus, lacrimas, quantosq̄,

Quanta pericla sumus perpessi? cura dolorq̄

Naufra-

Naufragioꝝ metus pectus confecit acerbis
Morsibus: Entandē speratum nunc pede fausto
Hic premimus portum: ter ioter iocꝝ canoro
Ingeminare decet plectro; nunc iō triumphe!
Iō triumphe! Hostes en colla subacta trophæis
Vsqꝫ ferunt, optata diu nunc pompaꝝ Athenis
Hæsiacis fiunt: fas ergò litare decenter
Munera prostratosꝝ decet pia fundere vota,
His, quorum nutu in littus deducta petitum
Quassaris. Deus est, qui vela implevit amicâ
Aurâ: RODOLPHO nobis instructa ca-
rina est (summa pericla
CÆSARE. Sed Princeps LVDOVICVS
Pro nobis subit, summo dum culmine mali
Hæsit, & i. angusto constrictus corbe, futura
Prælia ventorum prædixit: 2. lumine certo
Dum ve observavit quæ semita ritè tenenda
Jam sit nauta tibi: 3. longinquum si ve notavit
Dum portum, lætisꝝ novis recreavit anhelos
Classis præfectos. Naucleri munus obiuit
RECTOR Magnificus, qui cymbam flexit in
undis Erran-

Errantem. Asclepio sed tu generosa propago.
Nata, salutari quæ enarras mystica Phœbi
Conatu, multum tibi se debere fatetur
Nostraratis: vasto pandisti carbasa ponto:
Jam pede prolato tentasti pectore forti
Transversos captare notos: jam ponere malo
Antennas medio tutas: jam lina parabas
In summo religare loco, dum navita flatus
Optabat totos, & suppara vela tremebant.
Ast tu PROMOTOR qui cura es maxi-
ma Phœbi,

Deliciae Charitum, turbæq; novensilis: acri
Voce ciere tubæ voluisti cymba magistros
Quos nostra obtinuit, quo promptius usq; labores
Perferrent, gratum & portum accelerare juva-
rent.

Ast vos omne mystæ venerandi Numinis: almæ
Vosq; sacerdotes Themidos: sata turba sophorū
Pallade, nostraratis vestrâ suffulta fidele est
Curâ: Quando sinus non pandit fortior aura
Plenos, juverunt languentes brachia ventos.

H

Vos

Vos vidi adductos remos lentare, vibrareq;
Alterno nixu sulcatas marmoris undas:
Sæpius increpuit cymbæ latus, atque diremtæ
Canæ Neptuni spuma quas eromit ardens.

Eja agite ô socii, sacras adolemus ad aras,
Excipiant pia vota poli, sacra olea fronde
En vernante comas cingit. Tibi magne JEHO-
Qui cymbã nostrã duxti, sit gloria summa. VAH
Tu Deus alme mane nobiscum: perge favere,
Sis Helice posthac nostræ & cynosura carinæ,
Donec nos sistes emersos fluctibus hujus
Immundi mundi in portu, quem sancta caterua
Christiadũ, aligeriq; chori jam cantibus implet.

Eruãtare lubet gravido de pectore carmen
Indutusq; gravi benefacta referre cothurno
Vestra paro proceres Gissenis; astentheus ille
Eheu flaccescit vigor, & siccata rigescit
Vena; stupet Genius; Quis n. tot munera fando
Explicet? aut dignas persolvat pectore grates?

Tu Clarii dux magne chori; tu docta caterua
Castalidum faveas, alieno hoc ære benignè

Exi-

*Eximar: ab gratam cantu perstringite mentem.
Audivere preces Diva: jam Cynthia arcum
Laxat, dimittit telis gravidamq; pharetram,
Et percussa canit plectro chelys ista canoro:*

A P O L L O A D I M P E R A -
T O R E M.

O R V D O L P H E S A T O R nostri
FAVTO Rq; Lycei

*(Quod Gissa Hassiacis, spem præter, floret in oris
Et vernans crescit;) tua te beat incluta virtus,
Sidereoq; choro es jam pridem intextus, ovanti
Applausu nostri gregis: en heroica gesta (cuncta
Per te E V R O P A canit; sed præter cætera
Immortalis eris, langnentibus usque Camænis
Pegasidumq; choro quod docto exstruxeris ultrò
Hospitium lautum Gisse, quæ nostra voluptas
Deliciaq; & fixa sedes; Heliconia colla
Sordescunt nobis: hæc tempe dulcia cantus
Sæpius excipiunt nostros, dum chorda sonori
Eboris extollit vastum tua gesta per orbem.
Dividit hic nuper noster grex carmine suavi*

H 2

HAS-

*HASSIADVM quantum sis raptus amore
Dearum,*

*Debeat & quantum tibi GISSA, novęq; sorores
Cum Gratiis Charitumq; cohors; pernicibus alis
Ecce sonos rapuit nostros celer EVRVS, & illis
Qui Solē cernūt nascentē narrat; at AVSTER
Oris, quas torrent ferventia brachia Cancri.
Defuit haud BOREAS glacialis; namq; furori
Vrsa subiectis melos hoc recitavit; anabela
Afflatu sed corda fovens tu blande FAVONI
Partem portasti ad loca, quā laxare quadrigas
Jam lassas Titan suevit, ruit inq; cupitas
Tethyos albentes ulnas: plaga cuncta capessit
Inde tuas laudes, CÆSAR, tu perge FAVERE,
Et qui nuper eras SATOR esto FAVOR
in ævum,*

Sic benè honos nomēq; tuum laudesq; manebunt.

CLIO AD PRINCIPEM ILLU-
STRISSIMUM.

*CLIO gesta canens succedit, fundere suavi
Guttare verba parat, votivaq; munera
spondet: O LV-*

O LVDOVICE heros fortissime, magne Pa-
trone (petitos

Cattorum, tua GISSA VIRET, fructusq;

Protrudit: CHARITES en tres produxi-
mus: illa (tela

Viribus HERCVLEIS spondet contundere

Crudelis lethi SVCCIS, vovet altera quod sit

SOPITVRA necis TERRORES; Ter-
tia GNAVVM (acerbis

Sed referet MEDICVM posthac: has Charon

Insequitur lacrumis; vacua & deserta carina

Ad Phlegetontis aquas torpescit: paupere vena

Grates ista Trias generoso è sanguine nata

Asclepii dicit tibi PRINCEPS optume, seq;

Æternum obstrictam devoto corde fatetur.

THALIA AD RECTOREM MA-
GNIFICUM.

Magnifico nostro Naclero hos nectere gestit

Docta THALIA modos: Tu corde

stupente FAVOREM

Numinis ætherei sensisti; GISSA virescit

H 3

En

En magis atq̄ magis, tibi dum commisit habenas.
Eja agito RIMARE Dei quæ gloria mandat:
Eja agito RIMARE Themis quæ præcipit
alma:

Eja agito RIMARE jubet quod sacra Lycei
Nostræ majestas, sic te super æthera voce
Garrula nostræ chelys feret, & cantaberis ore
Palladiæ TRIADOS quam pulpita amica
capeſcunt

Doctorem, cuius jam vincitæq̄ tempore lauro.

EUTERPE AD COLLEGIUM

M E C I C U M.

Tertia Castallidum soror has è pectore toto
EUTERPE promit voces: ô sacra propago
Asclepii Coiq̄ senis, nunc aureus aliam
Phosphorus adduxit lucem, maectantur honore
Quâ summo Charites tres istæ munere vestro:
Has jam portus habet, tutò pelagiq̄ tumentes
Jam rident fluctus: has propter Phæbus Apollo
Aoniq̄ chorus lepidus maectabit honore
Vos cunctos summo, vernabit gloria vestra, &
Perpetuo nostri fructus carpetis amoris.

MELPO.

MELPOMENE AD PROMOTOREM.

HORSTI, Melpomene tibi jam se sistit, agitq;
Grates, quod sacros injeceris hosce corymbos
Temporibus nostris, quos ille Machäonis ingens
Eduxit lucus, mox fame anademata dia,
Illustris; totos en nos tibi mancipat uni. (nostra
Post IOVAM tibi cuncta vovet quæ pectora
Vel vires poterunt unquam: benè vivere nobis
Quod jam concessum, data q; sint digna brabea,
Hoc munus PATER ecce tuum est; tu perge
favere;

Te storge impellat pia nos redamare paternè;
Per te surgat honos Phæbi, spectamq; tuere
Pallada, sic per te benè SVRGET GISSA
VIRORE.

CONJUNCTIM JAM RELIQUÆ MUSÆ
ad Dn. Professores, Hospites & Stu-
diosos.

Nunc jūcti fundit grates Polyhymnia Mystis
Numinis altitoni: Consultos tollit ad astra
Astrea, vates ERATO, quæ tempora rerum
Observat: lepido TERTSICHORE docta
Sophorum EST

27
117
1256
Est præfixa choro, procerum cui juncta corona
Vrbis: CALLIOTÆ (fidibus quæ clara) ju-
ventæ

Solvit Apollinæ pia vota: his pectine suavi
Nos qui appellentes ripæ excepere, politam
VRANIAM dabimus, quæ gratâ mēte repostâ
Hæc benefacta piè spondebunt: pectore nunquam
Excidet ista dies nobis, ô Giffa; Camæna
Te nostra extollet dum Spiritus hos reget artus.

Nunc hæc dulciloquâ solvatur voce caterva:
Plaudite iò socii, nunc plaudite plaudite cuncti.

F I N I S.

